

Ferhenge Zimanê

Kurdî – Tirkî   Türkçe – Kürtçe

Berhevkirin û çapandin

Sinan Alptekin
Kilianstr. 17 D-33142 Büren–Brenken
Tel.: +49 29 51 931 782
Fax: +49 29 51 932 116
e-mail: alptekin@uni-paderborn.de
internet: www.alptekin.de

Paderborn, dem Adar 29, 2003 Almanya

Naverok

1 Peşgotin

Berî hertiştî ez dixwazim bejim kû ...

2 Bikaranîna vê Ferhengê

Li vir we bikaranina ve ferhenge bete xwiyankirin...

3 Kurdî–Tirkî

A

a 1. Kürt alfabesinin ilk harfi. 2. dişil cins edatı.
abadanî bayındırlık
abagine cam, billur
abajûr abajur
abal dönme
abor geçim, iktisad
aborandin geçindirmek
aborî ekonomi, iktisat, geçim
aborînas ekonomist, iktisatçı
aborzan ekonomist, iktisatçı
aciz aciz, çaresiz, güçsüz, zayıf
acizkirin kızdırmak, rahatsız etmek
acûr 1. kiremit. 2. bir cins salatalık, acur.
acızbûn aciz olmak, bıkmak, usanmak, rahatsız olmak
adan 1. süt ürünleri. 2. verimli, bereketli, mümbit. 3. besin.
adanî bereket, bereketlilik, randiman, verimli, verimlilik
adanlêbûn bereketlenmek
adar Mart ayı
ade şirret, şırnaşık, ısırgan böcekler
adeb iltihap
adebûn şırnaşmak
adekirin yabancı otlardan temizlemek
adem Adam
adet adet, töre
adetî normal, töreye uygun
adû ısırgan böcekler
afat afet
aferîde canlı, yaratık.
aferîn aferin, varol
aferînek karakter
afir yalak, hayvan yemeği.
afirande eser, yapıt
afirandin yaratmak, meydana getirmek, türetmek
afirandinêr yaradılış
afirîn meydana gelmek, oluşmak.
afirîndêr türetici, yaratıcı
afirîner yaratıcı
afîş afiş
Afrîka Afrika
Afrîka Başûr Güney Afrika
Afrîn (küçük) güney Kürdistan' da bir şehir
agah haber, duyum
agahdar haberdar, bilgi sahibi, bilgili
agahdarbûn bilgilenmek, haberdar olmak
agahdarî bilgi, malumat; duyuru ilan
agahdarkirin bilgilendirmek, haberdar etmek, bildirmek, haber vermek
agahî enformasyonel bilgi, malumat, bilgi
agihandin haber vermek, bildirmek
agir ateş
agirbaz ateş canbazı
agirber ateşli silah
agirberdan ateşe vermek, ateşlemek
agirbest ateşkes
agirbest ragihandin ateşkes ilan etmek
agirbir ateş düşürücü
agirçav atak
agirdank ateşlik
agirdaran ateş yakmak
agirgeh ateşin yakıldığı yer
agirgirtin ateş almak, ateşlenmek
agirhilkirin ateş yakmak
Agirî Ağrı şehri
agirkirin ateş etmek, ateş yakmak
agirkuj itfayeci
agirnak yakıcı, ateş gibi, ateşli, ateş rengi
agirparêz ateşe tapan
agirparêzî ateşe tapmak
agirten ateşçi
agirvêxistin ateş yakmak
agirxweş sempatik
ah ah, ilenç
aheng ahenk, ritim, uyum, mutabakat
ahengdar uyumlu, ritimli

Ahûramazda Zerdüşt inancında iyilik tanrısı
aj filiz, sürgün
ajal 1. sürü, küme, gurub, zümre. 2. hayvan.
ajan casus, ajan
ajda filiz
ajdan filizlenmek
ajênta acenta
ajinîn dişleri kürdan vs. ile karıştırmak
ajne yüzücü
ajneber yüzücü
ajnekirin yüzmek
ajo güdü
ajodar güdümlü
ajotin 1. ekmek. 2. sürmek, gütmek.
ajotkar sürücü
ajovan sürücü, şoför
akademî akademi
akincih yerleşik
akincihbûn yerleşmek
Akre Güney Kürdistanda bir şehir
akredîtîf akreditif
akû akü
al bayrak
alale lale
alandin ambalajlamak, sarmak
alaşkirin kiriş kaplamak
alav araç, alet, edevat
alaz niyetlenme, kastetme
Alban Arnavut
Albanî arnavutça
Albanya Arnavutluk
album albüm
aldaxîname ihbarname
alerjî alerji
alî taraf, yön, yan, cihet, cenah, yaka
alif kışlık hayvan yemi
alîgir taraftar, yandaş, taraflı
alîgirtin taraf tutmak
alîkar yardımcı
alîkarîkirin yardım etmek
alîn birbirine geçirmek, dolamak
alînegir tarafsız, nesnel
aliqîn takılmak, asılı kalmak, birbirine dolanmak
alîsor armut
alistin yalamak
alkol alkol
Alman Alman
Almanî almanca
Almanya Almanya
almas elmas
aloq bademcik
aloz karışık, bozuk, yoz
alozî kaos, karışıklık
altaxî ihbar, ispiyon
altaxîkirin ihbar etmek
alternatîf alternatif
alûbûn kamaşmak
alûçe can eriği
alûde pisliğe bulaşan
alûle 1. dar sokak. 2. koridor.
alûs samimiyetsiz, yapmacık, sahte kibarlık, sahte davranışlı
amade hazır, amede
amadebûn hazırlamak, amede etmek
amadekirin hazırlamak, amede olmak
amadeyî hazırlık
amajekirin sözetmek, belirtmek
aman kap
amas iltihab, şişme
ambargo ambargo
ambûlans ambulans, cankurtaran
ambûr tesisat, enstrüman
ambûrîn alet, malzeme
ambûrsaz tesisatçı
Amed Diyarbakır. Kürdistan' ın başkenti.
amêjen alaşım, terkip
Amerîka Amerika
Amerîkayî Amerikalı
amir amir
amîral amiral
amojin amca hanımı (karısı)
amojkar eğitimci, pedagog
amojkarî pedagoji
amper amper
ampûl ampul
Amsterdam Amsterdam (Hollanda' nın başkenti)
amûr tesisat, enstrüman
amûrîn alet, malzeme
amûrsaz tesisatçı
an 1. ya, veya (hut), yahut. 2. yoksa. 3. çoğul eki.

an na yoksa
ananas ananas
anarşî anarşi
Anatolîa Anadolu
anatomî anatomi
andêr soyka
ango başka bir deyişle, veyahut, yani, demek ki
anîn getirmek
anînbîr anımsatmak, çağrıştırmak
anîs anason
anix anason
anjî yada
anket anket
anormal anormal
ansîklopedî ansiklopedi
Antartîka Antartika
antên anten
antîlop antilop
antrenman antrenman
antrenor antrenör
aort aort
ap amca
apandîsît apandist
apore şok veya paniğe kapılmış
aqar alan, yüz ölçümü, arazi
aqil akıl, us
aqilmend bilge, akıllı, zeki
ar 1. ateş. 2. ar, haya.
aram 1. huzurlu, dingin, sakin. 2. sabır. 3. huzur, sükunet, gönenç, istikrar.
arambexş huzurveren
arambûn huzur bulmak, sakinleşmek
aramdar dinlendirici, huzurverici, sakinleştirici, müsekkin
aramgeh 1. istirahat yeri. 2. kabir.
aramî huzur, istikrar
aramxane huzurevi
aran elem
araq rakı
ararot mama
arask donatı, teçhizat
arastek 1. donanım. 2. ziynet.
arastekirin yöneltmek
arastî bezenmiş, donatılmış, teçhiz edilmiş
arastin bezemek, donatmak, teçhiz etmek
arav bulaşık suyu
ard un
ardelîn un oluğu
ardik irmik
ardû (katı) yakıt
arena arena
argon ateş rengi
argûn ocak
argûşk bademcik
arî 1. Hint-Avrupa 'lı. 2. kül. 3. yardım.
arihandin acıtmak, ağrıtmak
arihîn acımak, ağrımak
arîk tavan
arîkar yardımcı, asistan
arîkarî yardım
arîkarîkirin yardım etmek
arîkarîxwaz yardımsever
arîle kadın gibi (görünüşlü) erkek
arimîn dinlenmek
aring koyun ve keçilerin genel adı
arîperwer yardımsever
arîşe sorun, problem
arîşen manevi, maneviyat, moral
arîtmetîk aritmetik
arîxen emin
arîxenbûn emin olmak
arizîkirin özelleştirmek
arkolk maşa
arkork fırın küreği
armanc amaç, hedef, gaye, erek
armûş üzüm posası
arode çok gezen kadın
artêş ordu
artêşgeh ordugah
artêşxane ordu evi
arşîv arşiv
artîşok enginar
arû salatalık
arûng erik
arvan un
arvane dişi deve
arzing çırpı
asan kolay, basit
asanî kolaylık
asav ur
asayî normal, olağan

asê 1. asi, şaki. 2. yalçın, sarp.
asêbûn kapanmak, kilitlenmek, tıkanmak
asêgeh kale, müstahkem mevki, hisar
asêkirin kapatmak
asîd asit
asîman gök, gökyüzü
asîtan ağıl, havlu
ask geyik
aso ufuk
asogeh son ufuk
ast düzey
asteng engel, güçlük
astrolojî astroloji. bakınız "stêrnasî"
asûde sakin, dingin
asûk alışveriş malzemesi
aş değirmen; yemek
aşbûn yatışmak, teskin olmak
aşêf yabani otları ayıklama
aşêf kirin yabani otları ayıklamak
aşik mide
aşît çığ
aşîtî barış
aşîtîperwer barış sever
aşîtîxwaz barış sever
aşkirin yatıştırmak, teskin etmek
aşopî hayali
aşpêj aşçı
aşûjin iplik
aşvan değirmenci
aşxane lokanta
atmosfer atmosfer. (bakınız seqa)
av su
ava mend durgun, kirli su
ava tezî soğuk su
avabûn güneş, yıldız vb. nin batması
avadan bayındır, mahmur
avahî bina, yapı
avakar kurucu
avakirin kurmak, inşa etmek, oluşturmak
avan yardakçı
avasazî mimari
avdan sulamak
avdestxane tuvalet
avdonk et suyu
avêtin atmak, fırlatmak
avêtin ser cihkî bir yeri basmak
avêtina ber hev atışmak
avgîz su biriken yer
avî sulak
avîje temiz
avik sperm, meni
avis hayvanların döl tutması
avisbûn döl tutmak
avjen yüzücü
avjenîkirin yüzmek
avrêj tuvalet
avrêjk pisuar
avşile pekmez
avzêm baharda oluşan geçici pınar
avzêr yaldız
avzêrkirin yaldızlamak
awa biçim, şekil, tarz
awan fesad, fitneci
awar helva
awarte istisna, olağanüstü
awat umut, istek, iştiya
awaz ezgi, melodi
awêne ayna; açık, belli
awir sert bakış
awirvedan ters ters bakmak
ax toprak
axaftin konuşma, konuşmak
axîn sızlama, ah çekme
axînkişandin ah çekmek
axivîn depreşmek, yaranın azması veya yeniden kanaması
axûr ahır
aya acaba
ayende gelecek
ayisandin tutuşturmak
ayîsîn tutuşmak
aza özgür, bağımsız, gözüpek
azad özgür, hür
azadî özgürlük
azadîxwaz özgürlükçü
azib bekar
azîne yöntem, metod

B

ba rüzgar; romatizma; yan, yanında
ba hatin rüzgar esmek
babet konu; tür, cins
bablîsok hortum
bac vergi
bacana reş patlıcan
bacana sor domates
baçemok yarasa
bacên neyekser dolaylı vergiler
bacên yekser dolaysız vergiler
baçık sigara
badan bükmek, kıvırmak
badek sarmaşık; (arabaların direksiyonu)
badîn kadeh
bafirok uçurtma
bager kasırga
bahor nezle
bahorî nezle olan kişi
bahoz fırtına
bajar şehir, kent
bajarî şehirli, kentli
bajarîbûn kentlileşme
bajarok ilçe
bajarsazî şehir planlamacılığı
bajen yelpaze
bakir guguk kuşu
bakur kuzey
bal dikkat, ilgi. "Bala xwe dayîn." dikkat etmek, yoğunlaşmak.
balaban afacan
balafir uçak
balafirkişên uçaksavar
baldar dikkatli
bale ebleh, alık
balexane gökdelen
balgeh yastık
balîf yastık
balinde kartal, şahin vb. kuşlar
balkêş ilginç, enteresan
balkêşname ihtarname
balkişandin dikkat çekmek, vugulamak
balûle dürüm
balûr nasır
balyoz büyükelçi
balyozxane büyükelçilik
ban dam
bandêr luğ, silindir.
bandev kar fırtınası
bandor etki
bandorlêkirin etkilemek
bane otlak, yayla
baneşan ünlem işareti
bang çağrı, ezan
bangdan ezan okumak
bangewazî çağrı
bangîn çığırtkan
banglêkirin çağırmak, seslenmek
banî yukarı, damın üstü
banîje çatı katı
banîn alışmak, uyum sağlamak
bapêç karla karışık rüzgar
bapêş nezle
bapîr büyük baba, dede
bar yük; sorumluluk
baran yağmur
barandin yağdırmak
baranî yağmurluk
bare konu, mevzu
baregeh üs, kamp
bareş doğu rüzgarı, karayel
barîdox durum, vaziyet
barîn yağmak, yağış
barkêş nakliyeci
barkirin yüklemek, taşınmak
barname irsaliye
bask kol, kanat
baş iyi, güzel
başebaş doğru dürüst, tam olarak

başî iyilik
başok akmaca, doğan
başûr güney
bav baba
bavmarî üvey baba
bawer inanan
bawerî inanç
bawerîpêanîn güvenmek, inanmak
bawerkirin inanmak, güvenmek
bawermend inanan, mümin
baweşandin yelpazelemek
baweşînk yelpaze
bawî romatizmalı
bawîşk esnemek
bayê weşt keşişleme
baz şahin
bazbend kolluk; kola bağlanan muska
bazdan koşmak, atlamak
bazin bilezik
bazirgan tüccar
bazirganî ticaret
bê 1. önek. 2. sözcüklere siz, sız ve suz eki. Mesela: "bê xanî " evsiz.
bê alî tarafsız, nesnel
bê semt ihtiyatsız
bê şik kuşkusuz
bêaheng uyumsuz, ritimsiz
bêar arsız, hayasız
bêaram huzursuz, istikrarsız
bêbav babsız, mec. kalleş, güvenilmez
bêbext kalleş, arkadan vuran.
bêbextîkirin kalleşlik yapmak
bêbingeh asılsız, temelsiz
bêbinî dibsiz, asılsız, yersiz
bed kötü, çirkin
bêdawî sonsuz, ebedi
bedbext talihsiz, mutsuz
bedbîn kötümser
bedew güzel, yakışıklı
bedewî güzellik
bedgeh çıkıntı
bedil takım elbise
bêdil gönülsüz, isteksiz
bêg piyon
bêgane yabancı
bêgav çaresiz, imkanı olmayan
bêgavî mecburiyet, imkansızlık
bêguman kuşkusuz, elbette, tabiki, şüphesiz
bêhawe sağı solu belli olmayan, tutarsız
bêhemdî gayri iradi, istemdışı, istemeyerek olan bir şey.
bêhempa eşsiz, emsalsiz
behicandin sinirlendirmek, kahretmek, öfkelendirmek; boğulmak
behicîn kahrolmak, öfkelenmek
bêhiş 1. akılsız, şuuru yerinde olmayan. 2. bayılan, bayılgan
bêhişbûn bayılmak
bêhişketin bayilmak
bêhişkirin bayıltmak
behîv badem
bêhn koku, nefes, soluk. "bêhna xwe berdan" dinlenmek, soluk almak.
bêhndar kokulu
bêhnfireh sabırlı, tahammül sahibi
bêhnlêçikandin nefesini kesmek, güç duruma düşürmek
bêhnlêçikîn nefesin daralması
bêhnok virgül
bêhnpêketin kokuşmak
bêhntengbûn sıkılmak, daralmak
bêhntengî can sıkıntısı, sabırsızlık
behr deniz
behreme matkap
behremend yetenekli
behremendî kabiliyet, yetenek
behskirin sözetmek
bêhtir daha çok, daha fazla
bêhtir pêr üç gün önce
bêhtir pêrar üç yıl önce
bej kara
bêjandin elemek
bêje 1. kelime sözcük. 2. Söyle!.
bêjer söyleyen
bejî karasal
bêjî piç
bêjing elek, kalbur
bêjingkirin elemek
bejn boy
bejn û bal boy pos, endam
bêkar işsiz
bêkêr gereksiz, işe yaramaz, işlevsiz

bêkes kimsesiz, öksüz
bel dik (göz veya kulak)
belalûk vişne
belam fakat, ama
belavkar dağıtımcı
belavkirin dağıtmak
belavok elle dağıtılan bildiri
belawela darmadağınık
belawelabûn darmadağınık olmak
belawelakirin darmadağınık etmek
belbelîtanik kelebek
belê evet, okey
beledî şimşek
belek alaca, siyah beyaz
belengaz fakir, sefil, zavallı
bêlête halay
belgefîlm belgesel
belgename belge
belq belirgin, çarpıcı, pırtlak
belqitandin gebertmek, zıbartmak
belqitîn gebertmek, zıbarmak
belqityo! geberesice!
belweşîn cüzzam
bêmêjî beyinsiz, ahmak
ben ip
benav dışbudak ağacı
bend ip, cisim; set, engel; paragraf
bendav baraj
bende köle, esir
bendeman beklemek, yolunu gözlemek
bênder harman
bendergeh liman, iskele
bendewar bekleyen, gönülden bağlı
bendik tire
bendîname tutuklama müzakeresi
bendîxane cezaevi
bengî tutkun, müptela, kara sevdalı
benî cevîzlî sucuk; kul, köle
benîşt sakız
benîzava içgüvey
bêpar yoksun, mahrum. "bêpar man" yoksun kalmak.
bêpayan eşsiz, paha biçilmez
beq kurbağa
ber 1. ön, öntaraf. 2. taş. 3. meme. 4. ürün, verim. 5. döl.
bêr kürek
beramber karşı, karkşılık, eşit, denk
beran koç
beranberdan koçbırakımı
berate leş
berav çamaşır yıkama günü
beravêtin hayvanlarda düşük
beraz domuz
beraze değirmen taşının altındaki pervaneler
berbajar varoş, baliyö
berban balkon
berbang şafak, tan
berbejn boyuna takılan muska
berber karşıt, rakip
berberî hasımlık, düşmanlık
berbiçav somut
berbisk saç tokası
berbûk geline eşlik eden kadınlar
berçavk gözlük
berçavkfiroş gözlükçü
berdan bırakmak, terketmek, vazgeçmek
berdar verimli, bereketli; yetişkin, ergen
berdêl bedel, karşılık
berdêlkirin takas etmek
berdewam devamlı, sürekli; devam
berdewamkirin sürdürmek, devam etmek
berdil sevgili, aziz; kolye
berdîwar kimsesiz, öksüz
bere cephe
bêrê usulsuz, yolsuz
berê xwe dan bakmak, yönelmek
beredayî başıboş, fuzuli, kişiliksiz, işe yaramaz
berendam aday
berendamî adaylık
berespî kireç taşı
bêrêtî yolsuzluk, usülsüzlük
berevajî tersyüz
berevajîkirin tersyüz etmek, çarpıtmak
berevan savunmacı
berevanî savunma
berêvar ikindi, akşam üzeri
bêrewişt ahlaksız, karektersiz
berf kar
berfedîn erimekte olan kar kümeleri
berfemot kar-pekmez karışımı tatlı

berfende çığ
berfîn kardelen çiçeği
berfireh geniş, ayrıntılı
berfmalk kar küreği
berfşo karla karışık yağmur, sulusepken
berg kitap, dergi vb. kapağı
bergeh manzara, görünüm, kapsam
bergîn ciltli kitap
bergirî önlem, tedbir
bergirtin döl tutmtak, gebe kalmak
berguhk kulaklık
berhem eser
berhevkar derlemeci, toplayan (toplayıcı)
berhevkirin toplamak, derlemek
berhevok derleme, antoloji
berhewa anlamsız, boş
berî ova, düzlük
bêrî 1. masum, günahsız. 2. sürünün sağıldığı yer.
berî zayîne milattan önce
berik 1. çakıl. 2. mermi.
bêrik toz veya kül küreği
bêrîvan süt sağmaya giden kadın.
berjêr aşağı doğru
berjewendî çıkar
berjewendîperest çıkarcı
berjor yukarı doğru
berk havuz
berkanî sapan
berkeftî değerli, sevgili, muhterem
berkeş tepsi
berkêşan üretmek
berkêşk çekmece
berkeşok küçük tepsi
berkurk kursak
bermal ev hanımı
bermayî artık, geride kalan
bernac kurnaz, uyanık
bername program
bernav ön ad, göbek adı
beroj güneş gören yamaç
beroş tencere
berpal yamaç
berpêşkirin sunmak, takdim etmek
berpirs sorumlu, mesul
berpirsiyar sorumlu
berpirsiyarî sorumluluk
bersiv cevap, yanıt
bersivandin cevaplandırmak
berstûk yaka
bersûc sanık
bertek reaksiyon, tepki
bertîl rüşvet
berû palamût
bervang peştemal
bêrvî vana
bervihêr anlayışlı, kamil
berwar yamaç, meyil
berx kuzu. ”Berx ê/a min!” yavrum anlamında hitap.
berxwedan direniş
berxwedêr direnişçi, direngen
berz yüksek, ulu
berze kayıp
berzebûn kaybolmak
berzekirin kaybetmek
berzeq müstehcen
berzî yükseklik
berzile etek
bes yeter
bêsemt ihtiyatsız
beser göz
bêserî uçsuz, başsız.
bêserûber düzensiz, plansız, başı bozuk.
bêserûbin uçsuz bucaksız.
besimîn gülümsemek
bêsinc ahlaksız, karaktersiz
bêsiûd şanssız, talihsiz
best ilham, esin
bestenî dondurma
bestîn bağlamak
bestir yaygı
bestlêrabûn ilham gelmek
bet toy
betal 1. boş gezen, işsiz. 2. geçersiz, iptal
betalkirin iptal etmek, geçersiz kılmak
betan astar
bêtar felaket, afet
bêtewş dengesiz
bêş halktan toplanan para
beşdar katılımcı
beşdarbûn katılmak

beşdarî katılım
beşdarîtêdekirin katılmak
beşervekirî yüzü gülen, yüzü ışıldayan
bêşik şüphesiz, elbette
beşişîn gülümsemek
betilandin yormak, yorulmak
betilî yorgun
betilîn yorulmak
betlane tatil, izin, dinlenme
bêvil burun
bêxem gamsız, umursamaz
bexişandin bağışlamak, bahşetmek
bext şans, talih
bextewar mutlu
bextewarî mutluluk
bextreş talihsiz, şanssız
bextvekirî şanslı, talihli
bey kapora
beyaban çöl, ıssız yer
beyanî sabah, sabah vakti
beyanîbaş günaydın
beybûn papatya
bêyom uğursuz
bez koşu
beza koşucu
bêzar bıkınmış, bezgin, usanmış
bêzarbûn bıkmak, usanmak, bezmek
bêzarkirin usandırmak, bezdirmek, bıktırmak.
bezîn koşmak
bêzirav ödlek, korkak.
bi sözcüklere ile ve cı, li, lı, ca, cu vb. ekleri katan önek.
bi tevayî hepsi
bi zanayî bilerek
bi bandor etkili
bi dîtina min bence, görüşümce
bi dizî gizlice
bi dor sırasıyla
bi dorvegerî sırayla
bi dûrketin uzaklaşmak
bi giştî genellikle
bi hêrs kızgın, sinirli
bi hêsanî kolaylıkla
bi kêr hatin işe yaramak
bi kinahî kisaca
bi kinayî kısaca, özetle
bi kotekî zorla, cebren
bi kurtasî kısaca, özetle
bi kurtayî kısaca, özetle
bi lez û bez alelacele
bi min 1. bence, bana kalırsa. 2. bana, benimle. Mesela: "Bi min axifî." Benimle konuştu.
bi piranî çoğunlukla
bi qewla diya min annemin dediği gibi
bi rastî gerçekten, sahi
bi roj gündüzleyin
bi semt ihtiyatlı
bi taybetî özellikle
bi tenê yalnızca, sadece
bi şev geceleyin
bi şev û roj gece gündüz
bi tundî sertçe, şiddetlice
bi vî awayî bu şekilde, bu tarzda, böylece
bi vî rengî bu şekilde, bu biçimde
bi vî şêweyî bu şekilde, bu biçimde
biadan besleyici
bîber biber
bîbik göz bebeği
bibîranîn anmak, anımsamak
bibîrbirin idrar etmek, akıl erdirmek
bibîrxistin anımsatmak, hatırlatmak
bicihanîn yerine getirmek
bicihhiştin terk etmek
bicihkirin yerleştirmek
biçrik yağda kızartılmış ekmek
biçûk küçük
biçûkahî küçüklük, çocukluk
bîdar uyanık
bidawîbûn sonuçlanmak, bitmek
bidawîkirin bitirkek
biderengîxistin geciktirmek
bidil istekli, gönüllü.
biha 1. fiyat, pahalı. 2. kıymet, değer.
bihabûn pahalılaşmak
bihar ilkbahar
bihevşabûn sevişmek
bihêz güçlü, kuvvetli
bihêzbûn güçlenmek.
bihêzkirin güçlendirmek
bihîstin duymak, işitmek
bihîstiyar duyarlı, hassas
bihîstok telefon ahizesi

bîhok ayva
bihost karış
bihuşt cennet
bij iştah, imrenme
bîj piç
bijandin imrendirmek, iştahlandırmak
bijang kiprik
bijarte seçkin, elit
bijartin seçmek, ayıklamak
bijî yaşa, varol, bravo.
bijîn iştahı çekmek, imrendirmek
bijîreş başak
bijîşk doktor, hekim
bikaranîn kullanmak, işlemek
bikarhêner kullanıcı, operator
bikêr yararlı, elverişli, işlevsel.
bikêrhatî yararlı, elverişli, işlevsel, kullanışlı.
bikir 1. bir işi yapan. 2. müşteri, alıcı.
bikuj 1. öldüren, katil. 2. öldür!
bila be! peki!, öyle olsun!
bilandin mırıldanmak
bilbil bülbül
bilêvkirin telafuz etmek
bilik çocuk penisi
bilind ulu, yüce, yüksek
bilindahî yükseklik
bilindbûn yükselmek
bilindkirin yükseltmek
bilûr kaval
bin alt, dip
binavêlîstin güreşmek
binavkirin tanımlamak, isimlendirmek
binavûdeng ünlü, meşhur
binbar yükümlülüğü alan
binbarî yükümlülük
binçavî gözaltı
binçavkirin gözaltına almak
binçeng koltuk altı
bindest ezilen
bindestî esaret, ezilmişlik
binefş menekşe
binefşî mor renk
bîner izleyici, seyirci
binesazî altyapı
bingeh temel, esas
bingehdanîn temel atmak
bingehîn temel, başlıca
binhişîn bilinçaltı
binî alt, dip
binik bardak altı
binkirask iç çamaşırı
binpêkirin ayak altına almak, ihlal etmek
binyad tekel, esas
bir bölüm, kesim
bîr 1. hafıza, bellek, şuur. 2. kuyu.
bira erkek kardeş
birandin 1. yok etmek, imha etmek. 2. kesmek. Mesela: ”der birandin” ağaç kesmek.
bîranîn anma
biraşîr süt kardeş
biraşte izgara
biraştin pişirmek
biratî kardeşlik
birayetî kardeşlik
birazava sağdıç
birazî yeğen, erkek kardeşin çocukları
bîrbir yetkin, ergen, reşit, balığ
birçî aç
birçîbûn acıkmak
birçîtî açlık
bîrdozî ideolojik
bêtewş dengesiz
bêş halktan toplanan para
beşdar katılımcı
beşdarbûn katılmak
birek testere
birêketin yola koyulmak
birêkirin yollamak, göndermek
birêkûpêk düzenli, sistematik
bireser dilbilgisinde nesne
bireş yoksul
birêvçûn yürümek
birêvebirin yönetmek, idare etmek
birêveçûn yürümek
bîrewer aydın, bilinçli, yetkin
birêxistî örgütlü
birêxistinbûn örgütlenmek
birêxistinkirin örgütlemek
birêz sayın, saygıdeğer, bey
birin götürmek, taşımak
birîn 1. kesmek, biçmek. 2. yara
birinc pirinç

birîndar yaralı
birîndarbûn yaralanmak
biriqandin parlatmak
biriqîn parlamak
bîrkor unutkan
bîrok unutkan
birû kaş
biryar karar
biryardar kararlı
biryardarî kararlılık
biryarname kararname
biryarstandin karar almak
biryarwergirtin karar almak
biserîkirin başgöz etmek, evlendirmek
biserûber düzenli ve planlı
bisk zülüf
bîsk kısa an, lahza
bîska din biraz önce
bist 1. kavurma sacı. 2. şiş.
bîst yirmi
bîstekê bir saniye
bîşe çalılık
bîşeng salkım söğüt
bîşî orman
bişirîn gülümsemek
bişkivîn çiçek veya tomurcuk açmak
bişkoj düğme
bişkok düğme
bitim yabani fıstık
bitir 1. çok gelişmiş hayvan yada bitki. 2. azgın
bitirbûn azgınlaşmak
biv çocuklar için tehlikeli, cız
bivê nevê ister istemez
bivir balta
biwêj deyim
bixapîne yanıltmak
bixemlîne süsletir
bixenqîna boğdurmak
bixêrî şömine, baca
bixurîne kaşındir
bixwe yiyecek
bixwîne okutmak
biyanî yabancı
biyom uğurlu
bizav hareket, etkinlik, faaliyet
bizdandin ödünü kopartmak
bizdîn ödü kopmak
bizdonek ödlek
bîzdoz ideoloji
bizin keçi
bizir 1. küçük tohumlar. 2. bezir, bezir yağı
bizivîn hareketlenmek, kımıldamak
bizmar çivi
bizmik gem, gemcik
bizot kor
bizûz güve
bo nimûne örneğin, mesela
bobelat felaket, facia, trajedi
boçik 1. kuyruk. 2. izmarit.
boçûn görüş, düşünce
bone münasebet. "bi boneya..." münasebetiyle...
boqil baldır
borak adak, kurban
borandin 1. afetmek, mazur görmek, geçirmek. 2. geçinmek.
borî geçen, geçmiş
borîn geçmek
bot oluk
boş bol, gür, fazla, geniş (alan)
boşahî bolluk, gürlük
boyax boya
boyaxkar boyacı
boyaxkirin boyamak
brûsk 1. şimşek, yıldırım. 2. telgraf.
brûskvedan şimşek çakması
bû düğün
bûçû düğün alayı
buha fiyat, değer
buhartin geçirmek
buhurîn geçmek, zamanı geçmek
bûjen materyal, malzeme
bûk gelin, oauncak bebek
bûka baranê gökkuşağı
bûka berfê kardanadam
bûkanî gelinlik
bûkik arpacık
bûn olmak
bûnewer canlı, yaratık
bûnewerî varoluş
bûra kayınbirader
bûrîn böğürmek

bûse pusu
bûyer olay
bûyîn olmak

C

cacir ceviz içi bal karışımı bir yiyecek
cahş 1. sıpa. 2. işbirlikçi, hain.
camêr centilmen, cömert
camûs manda
can can
canbaz 1. akrobat. 2. hayvan alım satımcısı.
canberî karides
candar canlı
canecan samimi, içten
cangorî şehit, fedai
canî tay
canik canan
cankûş hıristiyanları kiliseye çağıran kimse
car kez, sefer, misli, kat
cara paşîn son defa
cara pêşîn ilk defa
cardin yine, yeniden
carinan bazen, ara sıra
carûd kül ve toz küreği
catir kekik otu
caw bez, kumaş
cawbir makas
cawî elti
cawker bez dokuyucusu
cax korkuluk
cazû cadı, kurnaz veya hileci kadın
ce arpa
ceban mezarlık
cebar kırık çıkıkçı
cebilxane cephane
cebirandin kırık ve çıkıkları kaynaştırmak
cebirîn kaynaşmak
cedel tartışma
cedew hayvan omuzunda meydana gelen yara
ceh arpa
cehdasî taneleri arpaya benzeyen daha küçük bir bitki
cehimîn gebermek, defolmak
cehter kekik otu
cejn bayram
cejnane bayramlık
celaqî iyice koyulaşıncaya kadar kaynatılan pekmez
celebdar koyun taciri
celew gem
cem yan, yanında
cemawer kitle, ahali
cemed buz
cemedanî bir tür sarık
cemidandin dondurmak
cemidî donmuş
cemidîn donmak
cemser kutup
cenbelî içimi sert tütün
cendek ceset
ceng savaş, harp
cengawer savaşçı
cengîn savaşmak
cênik favori, şakak
ceqin bir günlük yürüyüşle alınan mesafe
cercer çırçır
cerd baskın, saldırı
cerde korsan, şaki
cerg karaciğer
ceribandin denemek, sınamak
ceribîn denenmek, sınanmak
cew kırpma makası
cewêlek lümpen
cewî çam sakızı
cewrik enik
cêwtik deri kese
cêz çeyiz
cîgir vekil
cigur bir mesire günü
cih yer, mekan. "di cih de" uygun, yerinde. "Di cih de çû!" Hemen gitti. "Cihê daxê ye." maalesef, üzgünüm.
cîhan dünya

cîhanî dünyalı
cihê ayrı, farklı, değişik
cihê şanaziyê onur verici
cihêreng özgün, farklı
cihêtî farklılık, değişik
cihû yahudi
cil elbise, giysi
cildank elbise dolabı, gardrop
cilşok çamaşırhane
cinaq lades
cînavk zamir, adıl
cincilî saf su
cindê azize, güzel
cindî yakışıklı, alımlı, aziz
cineh ucu kalın sopa
cinêkirin pamuk toplamak
cinên küçük bahçe
cir sohbet, görüşüp konuşma
cîran komşu
cîrantî komşuluk
cis kireç
cisane kireç ocağı
civak toplum
civakî toplumsal, sosyal
civaknas sosyolog
civaknasî sosyoloji
civandin toplamak, biriktirmek
civat topluluk
civîn toplantı.
civîna çapemeniyê basın toplantısı
ciwan genç, güzel, yakışıklı
ciwanî gençlik
ciwanik bayan, hanımefendi
cîwar yöre, bölge, mekan
cixirandin kışkırtmak, tahrik etmek
cixirîn tahrik olmak
ciyawaz farklı, ayrı, değişik
ciyawazî farklılık, ayrılık
co kanal, ark
cobar dere
cok kanal, ark
col karışık, heterojen
computer bilgisayar, computer
conega tosun, dana
cot çift
cotbûn çifteşmek
coşandin coşturmak
coşî coşku, heyecan
coşîn coşmak
cotkar çiftçi
cotkirin çift sürmek
cûbirk cırcır böceği
cuda ayrı, farklı
cudahî farklılık
cudaxwaz ayrılıkçı
cûm sakız
cunûtin ıslak toprak
cur bi cur türlü türlü
cure tür, çeşit
cûrnik kar sularının biriktiği kaya üstü çukurcuklar
cûtin çiğnemek
cuwar yem torbası

Ç

çak iyi hoş
çakbûn iyimser, hoşörülü
çal 1. çukur. 2. kuyu.
çalak faal, aktif, atik
çalakdar eylemci
çalakî eylem, etkinlik
çalkandin çalkalamak
çalkirin gömmek
çand kültür
çandî kültürel
çandin ekin ekmek, fidan vb. sebze dikmek (ekmek)
çandinî ziraat
çandiyar ziraatçı
çap matbacılık, baskı, basım
çapbûn basılmak
çapemenî basın
çaper yazıcı, printır
çapger matbaacı
çapkirin basmak
çapxane matbaa
çarbûn meydana gelmek, oluşmak
çarçek silahşör
çarçîk bataklık
çarder kapı çevçevesi
çarenûs 1. kader, yazgı. 2. akubet
çareserbûn çözülmek
çareserî çözüm
çareserkirin çözmek
çarîn dörtlük
çarkirin meydana getirmek
çarmedor dört taraf
çarmêrkî bağdaş oturma şekli
çarnikar dört taraf
çarpîne mecazi anlamda döenek, kaypak
çartaq çardak
çartek dört dörtlük
çartıl tırmık
çarwe parmaklara takılarak çalınan araç
çav göz
çavbeloq patlak gözlü
çavberdan göz koymak
çavbirçî aç gözlü
çavdêrî gözlem, izlenim
çavdêrxane gözetimevi
çavfireh cömert, eli açık
çavî bölme, gözenek, gişe, hücre
çavînîbûn nazara gelmek
çavînîkirin nazar etmek
çavkanî kaynak, kaynakça
çavlêbûn gözü olmak, gözetlemek
çavlêgerandin gözden geçirmek
çavnebar kıskanç
çavnebarî kıskançlık
çavnêr gözlemci
çavpêketin 1. gözüne ilişmek. 2. ropörtaj.
çavqîçkirin göz kırpmak
çavqurcandin göz kırpmak
çavsivik hor gören
çavsor zalim, gözü kan bürümüş kişi
çavteng cimri, pinti
çavşûjin çekik gözlü
çaw yaş ağaç, çubuk
çawa nasıl
çawanî nitelik
çax vakit, dönem
çay çay
çaydank çaydanlık
çayger çaycı
çayxane çay evi
çê iyi
çêbûn olmak, oluşmak, düzelmek
çêbuwar suni, yapay
çêj tat
çêjandin tatmak
çêjdar lezzetli, leziz
çek silah
çekbend yelek

çekdar silahşör, militan
çêker yapıcı, tamirci
çêkirin yapmak, oluşturmak, tamir etmek
çêl kaya
çêlek inek
çeleng yakışıklı, görkemli, atik, cesur
çelik yavru, civciv
çelitîn bir şeyin kabuğunun soyulması
çêlkirin sözetmek, bahsetmek
çelqîn çalkalanmak
çelûs çok soru soran, ısrarcı
çelziman çok konuşan, geveze
çem nehir
çemandin eğmek, bikmek
çembil kulp, sap
çemçûr yaprak biti
çemçûs cimri, pinti
çemîhanî dutluk
çempal büyük yük üzerine konan küçük yük
çençûz cimri
çend kaç, birkaç. "çend zarok." birkaç çocuk.
çendînî nicelik
çenebaz geveze
çeng 1. avuç. 2. kulaç.
çênî kuş yemi
çep 1. sol. 2. solak.
çepel pis, kirli
çeper siper, mevzi
çepgir solcu
çepik alkış
çepiklêdan alkışlamak
çepil dirsek ile omuz arası kısmı.
çeprast çapraz, çapraşık
çeqçeqok 1. değirmen taşının ayar çubuğu. 2. mantar tabancası.
çeqene sedir ağacına benzer bir ağaç
çêr küfür, sövgü
çêrandin otlatmak
çêrbaz küfürbaz
çêre ot
çêregeh otlak, mera
çêrek küfürbaz
çêrîn otlanmak
çerixîn kendi ekseni etrafında dönmek.
çêrlêkirin küfüretmek, sövmek
çerm deri
çermesor kızılderili
çêrt kuş dışkısı
çerx 1. çark. 2. kalem tıraşı.
çerxetûn tava
çespandin ispat etmek, saptamak
çêtîkirin parçalamak
çetir daha iyi, tercih edilir
çewal çuval
çewsandin sindirmek, ezmek
çewsîner baskıcı, zorba
çewt yanlış
çewtî yanlışlık, yanılgı
çexer ayak
çêyî iyilik
çi ne. "çi bû?" Ne oldu?
çiçik insan memesi
çiftexas patiska
çîk 1. kıvılcım, pırıltı. 2. şey, yani anlamında sözcük.
çikandin 1. suyu kesmek veya kurutmak. 2. ağaç, direk vb. dikmek.
çiksayî açıkmavi gök, bulutsuz
çil kırk
çîleçep zikzaklı dağ yolu
çilek obur, pisboğaz
çilemîn kırkıncı
çilfis aşıran, çırpan
çilfisandin aşırmak, yürütmek
çilîçilî yarasa
çilizîn eşya veya yiyecek dilenmek, otlanmak
çilm sümük
çilmisandin soldurmak, pörsütmek
çilmisî solgun, soluk
çilmisîn solmak, pörsümek
çilmo sümüklü
çilo 1. nasıl? 2. yaprakları dökülmeden kesilen ve daha sonra kurutulan ağaç yaprakları veya dalları.
çîm bacak
çima neden?, niçin?
çiman bir şeyin bir parçasının kesilmesi anlamında fiil.
çimkî çünkü
çîn 1. desen, nakış, oya. 2. sınıf.
çîn çin
çînayetî sınıfsal

çinîn 1. biçmek. 2. nakşetmek.
çîp baldır
çipîsk fiske
çîqal zayıf, cılız
çiqas ne kadar?
çiqinî kabız
çiqinîbûn kabız olmak
çira çıra, lamba, fener, fanus
çirandin yırtmak, mecazi anlamda palavra atmak.
çirçîrok masal
çîrik meyvaların kurutulmuşu
çirikandin hallaçlamak
çirikvan hallaç
çirîn yırtılmak
çirk saniye
çîrok masal, öykü
çîrokbêj masalcı
çîroknivîs öykü yazarı
çirûsîn parıldamak, parlamak
çirûsk kıvılcım, parıltı
çirxatkirin değirmeni durdurmak
çît bir yazma türü
çiv dolambaç, dolambaç, zikzak
çivan kaytarmak, kıvırmak
çivîk serçe
çiya dağ
çiyakêş dağcı
çiyayê Agirî Ağrı dağı
çîz at sineği
çizirîn sızmak
ço çubuk, deynek
çogan deynek, baston
çolbir kestirme yol
çolik hela
çolistan çöl, kır
çong diz
çop gasp
çopandin gasp etmek
çopîk ahmak
çoqil ayak
çors patavatsız, kaba sapa
çortan kurutulmuş çökelek
çov çubuk, deynek
çûk serçe, bıldırcın vb. kuşlar
çûle halkı güldüren
çûn gitmek, gidiş
çûr kumral
çûyîn gitmek, gidiş

D

da 1. önek olarak kelimeye alçaltıcı, indirici anlamını katar. 2. sıfat eki olarak, "de", "da", "den", "dan" anlamını verir. 3. "dan" fiilinin dili geçmiş zamanı. 4. anne.
dab tuzak
dabaş 1. konu, bahs. 2. araştırma.
dabêlandin yutmak
daberizîn saldırmak, çatmak
dabeş kısım, parça
dabeşkirin bölmek, taksim etmek
dabînkirin garanti etmek, güvenceye almak
dabir apostrof
daçek dilbilgisinde edat, ilgeç
daçikandin ağaç, bayrak vb. dikmek
dad adalet, hukuk
dadan kapatmak, örtmek
dadgeh mahkeme
dadgeha lihevanînê sulh mahkemesi
dadgeha sezayî ceza mahkemesi
dadger hakim
dadkirin yargılamak
dadyane adil
dagerandin birşeyi aşağı doğru çevirtmek veya indirtmek
dagerîn aşağıya doğru inmek
dagirker işgalci
dagirkirin işgal etmek
dagirtin doldurmak, istila etmek
dahatin inmek
dahatû gelecek
dahênan yaratmak, icat etmek
dahêner yaratıcı, mucit
dahol davul
daholjen davulcu
dahûrandin çözümlemek, analiz etmek
dahûrîn çözümleme, analiz
daketin inmek
dalan dehliz
daliqandin asmak
daman etek
damezrandin kurmak
damezrîner kurucu
damilandin gözlerini yummak
damilîn gözlerin yumulması
dan 1. vermek, ödemek. 2. dövme buğday. 3. günün öğünleri.
danasîn tanıtım
dane veri
dane berhev karşılaştırmak, mukayese etmek
dane pey takip etmek
danezan bildirge, tebliğ
dange kışın hayvanlara yem verilen yer
danîn 1. koymak, indirmek. 2. kurmak.
daniştin oturmak
danû kaynatılmış buğday
danûstandin 1. ilişki, alaka, diyalog. 2. alışveriş
danzanîn bildirmek, belirtmek
dapalandin damıtmak, süzmek
dapalîn damıtılmak, süzülmek
dapêjtin budamak
dapîr büyükanne, nine
daqoq tokmak, kapı tokmağı
daqurtandin yutmak
dar 1. ağaç, odun. 2. sonektir. veren, emreden, hükmeden anlamına gelir. "fermandar" (buyuran, emreden, komutan, amir gibi). 3. meyve isimlerine göre ağaçları isimlendirir. 4. idam sehpası. 5. sözcüğe "lı", "li" vb. sahiplik eklerini takar. 6. sopa, kalın değnek.
dara maliye
darayî mali
darbest 1. tabut. 2. sedye.
dardekirin 1. asmak. 2. idam etmek.
darê dinyayê yeryüzü
darêjtin türetmek, yaratmak
darîn ahşap

daristan orman
darizandin yargılamak
darkutik ağaçkakan
das orak
dasî 1. kılçık 2. arpa, buğday başağındaki uzantılar.
daskêş orakçı
daşir tuvalet, hela
davetname davet, davetname, çağrı
daw etek
dawerivandin durulmak
dawerivîn durulanmak
dawestîn ayakta durmak
dawet düğün
daweşandin silkelemek
dawetî davet, davetname, çağrı
dawî son
dawîlêanîn sonuçlandırmak
dawîlêhatin sonuçlanmak, bitmek
dax keder
daxbar kederli, üzgün
daxistin indirmek
daxkirin dağlamak
daxuyandin açıklamak
daxuyanî açıklama
daxwarin 1. çekinmek, itaat etmek. 2. içine atmak.
daxwaz istek, talep, arzu
daxwazname dilekçe
dayende veren, verici
dayî ak asma, ören gülü
dayik ana, anne
dayin vermek, ödemek
dê 1. ana, anne. 2. ecek, acak eki katan gelecek zaman eki.
deban kılıcın demir bölümü
debar geçim. "Debara xwe kirin." geçinmek
debeng ahmak, gerizekalı
def erbane
defandin itmek, itelemek
degel 1. komik. 2. cesaret. "bi degel" cesaretli.
dehfdan itmek
dehî adak, kurban
dêhn dikkat. "dêhna xwe dan" dikkat etmek, yoğunlaşmak.
dejnik tere otu
dek û dolap hile, entrika
dêl 1. bedel, bir şeyin yerine verilen. 2. kancık. 3. yerinde, yeri.
delal sevgili, aziz
dêlegur dişi kurt
dêlemar kertenkele
dêlî üzüm asması
dêlik 1. kancık, mecazi anlamda kahpê, kalleş. 2. dişi köpek.
delîve fırsat, imkan
dem zaman, vakit
dêm 1. susuz veya çorak arazi. 2. yanak.
deman kira
dêman yerleşik, yerli
demandar kiracı
demankar kiraya veren
demankirin kiralamak
dêmarî üvey anne
dembûhêrk sohbet
demdemî kararsız, tutarsız, geçici
demîn geçici, süreli
demjimêr saat
demsal mevsim
dendik çekirdek
deng 1. ses, seda. 2. oy.
dengaz konuşkan olmayan
dengbêj şarkıcı, türkü söyleyen, masal anlatan halk ozanı, ses sanatçısı
dengdan 1. seslenmek. 2. oylama, oylamak, nam salmak.
dengdar dilbilgisinde sessiz harf
dengdêr dilbilgisinde sesli harf
dengik kursak
dengkirin konuşmak, seslenmek
denglêkirin seslenmek
dengûbas haber, havadis, ajans
dengvedan yankı, yankılanmak
dep yassı tahta
depreş kara tahta
deq 1. metin, teks. 2. büyük aşık kemiği. 3. puan. 4. dövme. 5. benek.
deqaq ütü
deqel sert toprak
deqkirin dövme yapmak
deqlûs takla atma

der 1. dış, dışarı. 2. hariç. 3. yer.
dêr kilise
der bar ilgili, hakkında
deramet gelir
deranîn çıkarmak
derav çamaşır yıkama
derbasbûn geçmek, aşmak
derbaskirin geçirtmek, aşırmak
derben elbise askısı, vestiyer
derbirin ifade etmek
dercaw elbezi
derçik eşik
derçûn çıkmak, görünmek
derd dert, acı, hüzün
derdanik yoğurt yada peynir süzülmesinde kullanılan bez
derdekopan tatanos
derdestkirin tutuklamak
derdmend dertli, acılı, hüzünlü
derdor çevre, etraf
dêre fistan
derek belirsiz
derence basamak, merdiven
dereng geç
derengmayîn geç kalmak
derew yalan
derewîn yalancı
derewkar yalancı
derewkirin yalan söylemek
derfet imkan
dergeh giriş kapısı, büyük kapı
dergevan kapıcı
dergîl ağaçtan örülen kapı
dergistî nişanlı, sözlü
dergûş beşik
derhêner yönetmen
derhûd kefil
derhûde kefalet
derhûdname kefaletname
derî kapı
derîçe kapakçık
derîçeyên dil kalp kapakçıkları
derîn çıkış kapısı
dêrîn asil, soylu, antika, kadim
dêriskirin viran etmek
derîzan kapı önü
derizandin çatlatmak, yarmak
derizîn çatlamak, yarılmak
derkenar ilişikteki not, anekdot
derketin çıkmak, çıkış
derketina holê ortaya çıkmak
derketina nêçîrê ava çıkmak, avlamak
derkirin çıkarmak, kovmak
dermale besi hayvanı
derman ilaç
dermanafiroş eczacı
dermanxane eczahane
dernixûn kapkacak ve paketlenmiş şeylerin ters çevrilmesi
derpê don, tuman
derşo bulaşık bezi
derûder çevre, etraf
derûn psikoloji
derûnî psikolojik, ruhi
derve dışarı, dışarda
dervekirin soymak, çalmak
derveyî dışsal, harici
derxistin çıkarmak
derxûn tencere kapağı
derya deniz
deryevan denizci
derz çatlak, yarık
derzî iğne
derzîdank iğnelik
derzîlêxistin iğne yapmak
derzîreq toplu iğne
dest el
destar el değirmeni
destavêtin 1. el atma. 2. sataşmak, sarkıntılık yapmak.
destavxane tuvalet
destbend kelepçe
destbirak 1. kan kardeş, sırdaş. 2. sağdıç.
destbûrî sözüne önem verilmeyen
destdan dokunmak
destdirêjî müdahale, tecavüz, cinsel taciz
deste 1. buket. 2. kurul. 3. askeriyede takım.
destêkar müdaheleci
destexwişk ahiret kardeşi, sirdaş
destgeh atölye, tezgah
destgirtî nişanlı, sözlü

desthilatdar iktidar olan, egemen
desthilatî iktidar
destik tutamak, kabza, sap
destjêberdan bırakmak, vazgeçmek
destkeftî kazanım
destmal 1. mendil. 2. havlu.
destmêjşikandin abdest bozmak
destnimêj abdest
destnimêjgirtin abdest almak
destnîşankirin saptamak, tespit etmek
destnivîs elyazısı
destpêk başlangıç, giriş
destpêkirin başlamak, girişmek
destşok lavabo
destû izin, müsaade
destûrdan izin vermek, müsaade etmek
destûrname icazetname, onay, diploma
destxweşîlêkirin başarı dilemek
destxwişk sırdaş, kankardeş
deşt ova, düzlük
dev ağız
dev jê berdan vazgeçmek, boşvermek
devavêtin sataşmak, laf atmak
devbelaş boş konuşan kimse
dever yöre, bölge
deverî yerel, mahalli
devî çalılık
devik kapak
devistan çalılık
devjenî ağız dalaşı
devkî sözlü
devliken güleryüzlü, neşeli
devling pantolon paçası
devmirî sessiz, konuşmaktan aciz
devnerm tatlı dilli
devok ağız, şive
dew ayran
dewdew papağan
dewik kızmış yağın tortusu
dewisandin bastırmak, sıkıştırmak, basmak
dewisîn sıkışmak, basılmak
dewixandin bayıltmak
dewkil ayran yayığı
dewlemend zengin
dewlemendî zenginlik
dewraze büyük at
dewre yanlış, hatalı
dews yer, iz
dewx baş dönmesi
dexes kıskanç
dexesî kıskançlık
dexl tahıl, hububat
deydik salıncak
deyn borç, veresiye
deyndan borç vermek
deyndar borçlu
deyndêr alacaklı
deynstandin borç almak
deyz kış için saklanan hayvan yiyeceği
dezgeh 1. kurum, kuruluş. 2. tezgah.
dezî ince iplik
di 1. fiillerin şimdiki zaman halini sağlar. Mesela: dikim, diçim... 2. türkçede "de", "da", "te", "ta", "den", "dan", "içinde" gibi fiil eklerin ve edatların yerini alır. Mesela: "di (3 roja de)" üç günde, üç gün arasında.
di vî warîde bu konuda, bu alanda
di heman rojê de aynı gün
dibe ku belki
dibetî olasılık
dibistan okul
dibistana amadehiyê lise
dibistana navîn ortaokul
dibistana seratayî ilkokul
dîdar görüşme
difn burun
digel ile, birlikte
dihindan önem vermek
dij karşı, anti
dijber karşıt, muhalif
dijmin düşman
dijminahî düşmanlık
dijûn küfür, sövgü
dijwar zor, çetin
dijwarî şiddet, güçlük, zorluk
dik sahne, seki
dîk horoz
dil gönül, kalp, yürek
dîl esir, tutsak
dîlan düğün, eğlence
dîlangirtin halay çekmek
dilawêr cesur, yürekli

dilbaz cilveli, albenili
dilbikul dertli, kederli
dildan gönül vermek
dildar aşık, sevdalı
dilfireh sabırlı, rahat
dilgerm samimi, içten
dilgeş neşeli, coşkulu
dilgiranî burukluk
dîlgirtin esir almak
dilhebûn niyeti olmak
dilhênikbûn ferahlamak
dilhişk taş kalpli
dilîn his, duygu
dilketî aşık
dilkirin istemek, niyetlenmek
dilmayin kırılmak, alınmak
dilmê rafadan yumurta
dilnerm yufka yürekli
dilnizm alçak gönüllü, mütevazi
dilodîn kararsız, delidolu
dîlok halayda söylenen türkü
dilop damla
dilopkirin damlamak
dilovan alçakgönüllü, şefkatli
dilpak temiz kalpli, faziletli
dilq kılık kıyafet
dilsar isteksiz
dilsoz sözüne bağlı, sadık
dilteng sabırsız, sıkkın, tahammülsüz
diltenik yufka yürekli; duygusal
diltepîn kalp çarpıntısı
diltezîn elim, acı
dilşa sevinçli, neşeli
dilxwaz istekli, meraklı
dilxweş memnun
dilxweşî memnuniyet
dilxwexbûn memnun olmak
dîmen görüntü
dims pekmez
dîn deli, çılgın
dîn û har delirmiş, azgın, çıldırmış
dînbûn delirmek
dînik hafif meşref
dînkirin delirtmek
dinya dünya
dinyadîtî görgülü, edepli
dinyanedîtî görgüsüz, kaba
diran diş
diranbeş dişlek
dirandin yırtmak
diranqîç dişlek
diransaz dişçi
dirav para
diravname bütçe
direfş 1. sancak, fılama 2. simge, sembol
dirêj uzun
dirêjahî uzunluk
dirêjbûn uzanmak, uzamak
dirêjîpêdan devam etmek
dirêjiya salê yıl boyunca
dirêjkirin uzatmak
dirî diken
dirinde yırtıcı, vahşi
dirîreşk böğürtlen
dîrok tarih
dîrokî tarihi
dîroknas tarihçi
dirûşme slogan
dirûşme qîrandin slogan atmak
dirûtin elbise vb. dikmek
dirûv çehre, görünüm, eşgal
dirûvpêketin benzemek
dîsa yine, gene
dîsgotin nakarat
dîtbarî görsel
diş baldız
dîtin görmek, bulmak, görüş
dîtir başkası, öteki
divê mecbur, zorunlu, elzem
divêt mecbur, zorunlu, elzem
divêtî zorunluluk, mecburiyet
dîwar duvar
dîwarlêkirin duvar örmek
diwaroj gelecek
dixapîne kandirmak
dixebite çalışıyor
dixemilîne süsletmek
dixeniqîne boğdurulmak
dixitimîne tıkandırmak
dixurîne kaşıtmak
dixwe yemek yiyiyor
dixweredîtin üşünmemek, erinmemek

dixweze istiyor
dixwîne okuyor
diyar belli, belirgin, açık
diyarde olgu, fenomen
diyarî armağan, hediye
diyarîkirin hediye vermek, ithaf etmek
diyarker belirleyici
diyarkirin belirtmek
diz hırsız
dîz çömlek
dizek hırsızlığı seven, klaptoman
dizî hırsızlık
dîzik çömlek
dizîka gizlice
dizîn çalmak, yürütmek
dizûtirîn katê de en kısa zamanda
dobelan bir mantar türü
dojeder abse, cerehatlı yara
dojeh cehennem
dol vadi
dolmend zengin
dolmendî zenginlik
doman süreç
domandin sürdürmek, devam ettirmek
domdar sürekli, daima
domîn devam etmek, sürmek
don iç yağ
doq çomak
dor 1. çevre. 2. sıra.
dorhatin sırası gelmek
dorlêgirtin çevrelemek, güç duruma düşürmek
dormandor etraflı, kapsamlı
dorpêçkirin ablukaya almak, kuşatmak
dost dost
dostanî dostluk
dot kız
doşanî sağmal hayvan
dotin sağmak
dotir ertesi
dotira rojê ertesi gün
dotmam amca kızı
doxîn uçkur
doxînsist zampara, çapkın
doz ülkü, dava, mücadele
dozger savcı
dozîn içgüdü
du iki
dû 1. arka, arkası. 2. duman.
dûajo yardımcı çoban
dubarekirin tekrar, tekrar etmek
dubendî ikilik, itilaf, çelişki
ducan hamile, gebe
ducanîbûn hamile olmak
duçerxe bisiklet
dudil ikircikli, karasız, tereddütlü
dudilî tereddut
dudu iki
duh dün
dukar söylenti, rivayet
dûkel buhar
dûmahî devam arkası
dûmir körelme
dûmirandin köreltmek, dumura uğratmak
dûpatkirin belirtmek, vurgulamak
dûpişk akrep
dûr uzak
dûrahî uzaklık
dûrbîn dürbün
dûrebîn basiretli, uzağı gören
dûredest erişilmesi güç, uzak
dûrî uzaklık
duristkirin yapmak, meydana getirmek
durû iki yüzlü, riyakar
durûtî ikiyüzlülük, riyakarlık
dûrxistin uzaklaştırmak
duryan kavşak, yol ayırımı
dûş hiza, seviye
duşaxe difteri
duşem pazartesi
duşîze bakire
dûv kuyruk
dûvedirêj uzun erimli, ayrıntılı
dûvelenk uydu
dûvmesas bülbül
dûvre sonra
dûxan duman

E

ecêb garip, tuhaf, komik
ecêblosik tanınmayacak kadar değişen kimse
ecêbman şaşırmak, şok olmak
ecibandin beğenmek
ecîn çiğ köfte
êdî artık
edilandin düzeltmek, toparlamak
edilîn düzelmek, uygun duruma gelmek
efare meyve veya zirai ürün atığı
egal bir atkı türü
eger neden
egît yiğit, cesur
ekonomî ekonomi, iktisat, geçim
ekonomîst ekonomist, iktisatçı
elbik kova
elende şafak
eletewş gereksiz ve saçma söz veya hareket
elîl hasta, sakat
elimandin öğrenmek, alışmak, alıştırmak
elimîn öğrenmek, alışmak
elok hindi
em biz
encam sonuç
encamdan gerçekleştirmek, yapmak
encamname sonuç bildirgesi
endam üye. "endamê şanaziyê" onur üyesi.
endazyar mühendis
engajekirin engaje etmek
engajeman engajaman
enî cephe
enirandin kızdırmak, öfkelendirmek
enirîn kızmak, öfkelenmek
enîşk dirsek
entellektuel aydın, entellektüel
eqd çarşı
er geçim, iktisad
eraq uzman
erd yer, arazi
erdhej deprem, zerzele
erdnas jeolog
erdnasî jeoloji
erdnîgarî coğrafya
erê evet
erêkirin onaylamak
erênî olumlu
erjeng korkunç, dehşet verici
erk işlev, rol
erkdar işlevsel
errik vay be!, aboo! anlamında ünlem
erzan ucuz, değersiz
erzanî ucuzluk
erzêl direklerin veya dalların üzerine (yatmak için) kurulan kulübe.
erzên çene
esmanê dev damak
eşîr aşiret
eşkere açık, aleni
et abla
etar çerçi
etê ablaya hitap
etn kireç ocağı
ev bu
ev çend bu kadar
evdal yoksul, gezgin
evdoşekalo büyük çekirge
evîn aşk
evîndar aşık, sevdalı
evqas bu kadar
evsing taşlarla örülen keklik tuzağı
ew o, şu
ewiqandin oyalamak
ewiqîn oyalanmak
ewk şey, falan anlamında sözcük
ewle güvenilir, emniyetli
ewlehî güvenlik
ewlekarî güvenlik
ewqas o kadar
ewr bulut

ewrawî bulutlu
ewtîn havlamak
exte kısırlaştırılmış at
extirme ganimet
eyan açık, belli, ayan
eyar post, deri
eylo kartal
ez ben
ez hew dixwînim bir daha okumayacağım.
ezbenî efendim anlamında hitap
ezezî kendini öne çıkarmak
ezimandin ağırlamak, konuk etmek
ezman gökyüzü
ezmûn 1. deney, tecrübe. 2. sınav.
ezmûngeh laboratuvar
ezperest bencil, egoist

Ê

êk işteşlik zamiri
êl aşiret, kabile
êm yem
ên iyelik sıfatların çoğul hali mesela: "dîsketên min" disketlerim.
êrîş saldırı
êrîşkar saldırgan
êrîşkirin saldırmak
êş ağrı, ızdırap, acı
êşandin ağırtmak, acıtmak, incitmek
êşbir ağrı kesici
êşîn acımak, ağrımak, incinmek
êtir 1. başka, başkası, artık. 2. sabır.
êtirkirin sabretmek
êzing odun
êzingvan oduncu

F

fafik kekeme
fantên iskambil oyunu
fatereşk dalak
faş yüz kızartıcı, utanılacak söz veya davranış
fayke kazak
fê sara hastalığı
fêdar saralı
fedî utanç
fedîkar utangaç, çekingen
fedîkirin utanmak
fedîyok utangaç, çekingen
fehmkirin anlamak
fêkî meyve
felat kurtuluş
fêm anlayış, kavrayış
fêmkirin anlamak, kavramak
fêmkor darkafalı, anlayışsız
fena gibi, aynısı
feq tuzak
feqe din öğrenimi gören öğrenci
feqî din öğrenimi gören öğrenci
fer teksayı. "ferek sol" bir tek ayakabı.
feraset anlayış
fêrbûn öğrenmek, alışmak
fere gerek, lazım
ferfûr porselan, seramik
fêrgeh okul
ferheng 1. kültür, örf, adet. 2. sözlük
ferhengok cep sözlüğü
ferişteh melek
fêrkirin öğretmek, alıştırmak
ferman 1. buyruk, emir, talimat. 2. katliam, soykırım.
fermanber memur
fermanrakirin katliam veya tecrit kararı almak
fermî resmi
fermo buyrun
ferşbûn mahcup olmak
ferşkirin mahcup etmek
ferx erkek piliç
ferzîn santraçta vezir taşı
fesal biçim, ölçü
fetilîn dolanmak, dönmek
fetisandin boğmak
fetisîn boğulmak
fetrûm aşı
fetrûmkirin aşılamak
fewikandin bir işi elden kaçırmak
fewikîn bir şeyin elden çıkması, telef olmak
fihêl aklanma
fihêlkirin aklamak
fikar endişe, kaygı
fikirîn düşünmek
fileh gayri müslim
filitîn kurtulmak, kurtuluş
fincik zıplama
find mum
findank mum
fîntoz cilveli, süslü bayan
fîqandin ıslık çalmak
fîqerojk mantar
firandin uçurmak
firaq kap, kabkacak, bulaşık
firaqşok bulaşık makinası
firavîn öğle yemeği
firawan geniş, kapsamlı
fireh geniş, bol
firehbûn genişlemek
firehî genişlik, bolluk
firehkirin genişletmek
firfat yırtık pırtık
firfaz zıplama
firijîn hayvan aksırması
firîn uçmak, uçuş
firisandin tıkamak
firj hayvan aksırığı
firk 1. seyrek. 2. kramp, kasınç. 3. aralıklı.

firkandin ovmak
firkbûn seyrekleşmek
firkkirin seyreltmek
firmêsk gözyaşı
firnik burun delikleri
firoke helikopter
firoşgeh mağaza, dükkan
firoşkar satıcı
firotin satmak
fis sessiz yellemek
fisegur 1. bir yabani mantar türü. 2. yırtık pırtık.
fisek osurukçu
fisikîn 1. bükülmek istenen değeğin çatlaması. 2. yürüken ayağın kayması.
fisirîn tüymek, sıvışmak, kaytarmak
fîskanî küçük, ufak
fismirî sinsi
fistiqîn burkulmak
fistoqî 1. evde durmayan kimse. 2. evde durmayan köpek.
fisû kokarca
fîtê şırfıntı, sürtük
fişar 1. baskı, zor. 2. saçma veya absürd söz.
fişkirin sümkürmek
fîtik ıslık
fîtiklêxistin ıslık çalmak
fîtnekar kışkırtıcı, provakatör, fitneci
fîzar yardım isteyen kimsenin bağırma sesi
fort palavra
fote çarşaf
fûrandin taşırmak
fûrîn süt, yemek vb. şeylerin taşması

G

ga öküz
gaçêrîn uzun kuyruklu sığır ve tipi hayvanların sırtında parazit toplayan serçe tipi bir kuş.
gadan inek ve boğayı çiftleştirmek
gadar sığır otlak yeri
gadoş toprak kap
gaj yumak
gakovî yabani öküz, bufalo
galegal konuşma, sohbet
galegalkirin sohbet etmek, çene çalmak, geyik muhabeti
galte şaka, alay
galtefis tembel
gamêş manda
gamirok yeni doğan çocukların yakalandığı bir tür hastalık
gan 1. can. 2. sağmal hayvan memesi
gandîl iri sağmal hayvan memeleri
ganî canlı
garan büyük baş hayvan sürüsü
garing harman sırasında öküzlerin pisliklerini almak için altlarına konulan bir kap
garis mısır, darı
garnigan içinde süt gibi bir sıvı bulunan bir bitki türüdür. Bu sıvı müshildir.
garte kızak
gasin saban demiri
gav 1. adım. 2. an. mesela: "gavadin" biraz önce. "vê gavê" şimdi, şu an.
gavan sığırtmaç
gavavêtin adım atmak, işe başlamak
gavedin biraz önce
gayin cinsel ilişkide bulunmak
gaz tepenin en üst noktası
gazgaz uğultu
gazî çağrı, sesleniş
gazîkirin çağırmak, seslenmek
gazin sitem, şikayet
gazîname celpname
gazindok çok sitem eden
gazîvan tellal
gazîz incir kurdu
gazûz güve
gêç alçı
gêçkirin alçılamak
geda dilenci, yoksul
gedandin dilenmek
gede erkek çocuğu
gef tehdit
gefandin tehdit etmek
geflêxwekirin tehdit etmek
gefok tehditkar
geh bazen, arasıra
gêj sersem
gêjbûn sersemleşmek
gêjkirin sersemletmek
gejmirandin öğütmek
gel halk
gelac 1. fitneci. 2. münakaşa
gelacî kışkırtıcılık, fitnecilik
gelale bademcik
gelawêj 1. ağustos ayı bn. "tebax". 2. venüs gezegeni.
gelek epey, çok, hayli
gelemper genel, kamu
gelemşe sorun, ihtilaf
gelendar büyük ve iri direk
gelêrî anonim, folklorik, otantik, halkla ilgili
gelhe nüfus
gelî 1. vadi, boğaz, dargeçit. 2. ey hitap ünlemi. "Gelî zarokno!". Ey çocuklar!
gelo acaba
gelş ihtilaf, fikir ayrılığı, sorun
gelwaz ceviziçi ve incir gibi yemişlerin takılıp dizildiği iplik
gemar pis, pislik, kirli, kir, pasak
gemaro 1. ambargo. 2. abluka.

gemirandin bir şeyin biçimini bozmak
gemor hafif acıya çalan tat
gengaz mümkün, olanaklı
gengeşî tartışma, münakaşa
genî kokuşmuş
genîbûn kokuşmak
genijîn kokuşmak
genim buğday
genûs cimri
gep 1. yanak. 2. lokma.
ger 1. eger, şayet. 2. gezi, seyehat. 3. ters akıntı. 4. arama fiili mesela: "Ez li hevalê xwe gerîyam." Ben arkadaşımı aradım.
geran dolaşmak
gerandin gezdirmek, dolaştırmak, idare etmek, yürütmek
gêrbûn yuvarlanmak, devrilmek
gerdan kovmak
gerden boğaz, çene altı
gerdengaz uzun boylu
gerdenî tasma
gerdûm kağnı
gerdûn evren
gerdûnî evrensel
geremol kalabalık, karışıklık
gerew rehin
gêrik karınca
gerîn genmek, dolaşmak
gerînek girdap
gerînende direktör, müdür
gerisandin ezmek, çiğnemek
gêrkirin devirmek, yuvarlamak
germ sıcak
germahî sıcaklık
germav kaplıca
germbûn ısımak
germî bulgur pilavı
germiyan kışlak
germjimêr termometre
germkirin ısıtmak
gername seyahatname
gernas yiğit, kahraman
gerok seyyah, gezgin
gerran varyoz
gêrûse eldeğirmeni
geş canlı, gür
geşbîn iyimser
geşedan gelişme
geşepêdan geliştirmek
geşt gezi, seyahat
geştiyar turist
geştiyarî turizm
gevez 1. kızıl, gül regi. 2. boyada kullanılan kımızı bir ilaç
gevizîn ağınmak, debelenmek
gewr boz, ağarık, beyazımtırak
gewre büyük
gewşîn özellik
gez 1. ılgın ağacı. 2. ısrık.
gezek ısırgan otu. bn. "gezgezk".
gezende ısırıcı
gêzer havuç
gêzgêrik baş dönmesi
gezgezk ısırgan otu.
gêzî süpürge
gêzirandin oyalamak
gêzîvan süpürgeci, çöpçü
gezkirin ısırmak
gezo kudret helvası.
geztin ısırmak
gibîse dört yılda bir şubat ayının 29 çekmesi
gihan ulaşmak, varmak, yetişmek
gihandin yetiştirmek, ulaştırmak
gihanek bağlaç
gihîştin yetişmek, ulaşmak, olgunlaşmak
gijbûn 1. tüylerin dikenleşmesi veya diken diken olması. 2. hayvanlarda saldırma sırasında tüylerin kabarması veya dikenleşmesi.
gijlok dolu yağışı
gil 1. kil. 2. yuvarlak, yuvarlamak gibi kelimelerin kökü.
gilar çene altından sarkan tombul etler
gilare kütük
gilde yumak
gildêma ayçiçeği
gilî şikayet
gilîdar şikayetçi
gilik bızır, kilitoris
gilîkirin şikayet etmek, yakınmak
gilok yumak
gilolî yuvarlanan herhangi bir şey
gindirandin yuvarlamak

gindirîn yuvarlanmak, devrilmek
gindor 1. luğ, silindir. 2. kavun.
ginginok burnundan konuşan
gir büyük ve iri tepe
gîr kabız
giramî saygı, hurmet
giramîgirtin saygı göstermek
giran 1. ağır, yavaş, zor, pahalı. 2. ciddi mesela: "giranbe!" ciddi ol!.
giranbiha değerli, pahalı
gîrandin ağlatmak
giranî ağırlık, pahalılık
girar bulgur pilavı
girav ada
gîrbûn kabız olmak
gîre kabız olan
girêcan ruhi sıkıntı, stres
girêdan bağlamak, düğümlemek
giregir ileri gelen, elit, eşraf, asil kimse
girêhişk kör düğüm
girêk 1. düğüm. 2. bağlaç. 3. budak.
girfan cep
girgîn azgın, öfkeli
girgirik çocuk arabası
girgirok el arabası
girhan delik veya bir gediğin kendiliğinden kapanması hali
girî ağlama
girîn ağlamak
girîng önemli, mühim, gerek(li)
girîngî önem
girîngîdan önem vermek, önemsemek
girnijandin 1. gülümsetmek. 2. katlamak.
girnijîn gülümsemek, tebessüm etmek
girnoz pürüzlü
gîrobûn ertelenmek
gîrokirin ertelemek
girover yuvarlak, küre
girs iri, büyük
girse kitle
girseyî kitlesel
girtek makbuz
girş 1. kiriş. üzerinde döşeme tahtalarını mıhlamak üzere kılıçlama yerleştirilen uzun yassı direk, 2. hatıl. Duvarı berkitlemek için taşların arasına yatırılan direk. 3. cüsse. Canlıda iri gövde.
girtî tutsak, mahkum
girtîgeh cezaevi, hapishane
girtin almak, yakalamak, kapmak, tutmak, tutuklamak
girûz pürüzlü
giryandin ağlatmak
gît kışın belirli soğuk günleri
giş tüm, bütün, tamam
giştî genel
gîtik kaval kemiği
givî içine maya atılmış süt
giya ot
giyan can, ruh
giyanewer canlı
giyanî 1. canlılık. 2. ruhsal.
gizgizîn 1. karıncalanmak. 2. sıtmadan kaynaklanan titreme.
gîzre ne yaş ne kuru ağaç
gobilîna bê esinti
goçavik gözlük
goçke nasır
gokbaz futbolcu
golik buzağı
gom 1. yazlık ev. 2. küçük göl, gölcük. 3. köm. 4. suskun pek az konuşan. 5. ortalıkta görülmeyen, kendisinden haber alınmayan, kayıplara karışan. "zarok gombû" çocuk kayıplara kaıştı veya çocuk ortalıktan kayboldu.
gomik 1. küçük kulübe. 2. kuzu, oğlak ve buzağıların konulduğu havlu
gopal baston
gor mezar
goranî 1. kürtçenin bir lehçesi. 2. şarkı, türkü.
gorevan mezarcı
gorî kurban, fedakarlık
goristan mezarlık
gornebaş vaşak
gornebeşk vaşak
gornepişk mezar soyguncusu
gosan ağustos böceği
gosartme rezil, gülünç duruma düşmüş
gotar 1. makale. 2. nutuk.
gotegot söylenti
goşt et

goştî tuzlanıp kış için saklanan et
goştpere cenin
gotin söylemek, demek
gotindar sözü söyleyen
gotûbêj söyleşi, tartışma
gove şahit
govend halay
govendger halay çeken
goyende söyleyen kişi
goyin nöbet sırası
goyinger nöbetçi
gû bok, insan dışkısı
guh kulak
guhar küpe
guhartin değiştirmek, değiştirme, değişim
guhbirin başının etini yemek
guhdan dinlemek, dikkate almak
guhdar dinleyici
guher ağıl
guherbar değişken, değişebilir
guherîn değişmek, değişim
guherînkar değiştirci, değiştiren
guherto versiyon
guhêzbar mobil, taşınabilir
guhêztin 1. nakletmek, aktarmak, ulaştırmak. 2. tayin etmek. 3. gelini baba evinden damat evine götürmek.
guhlêbûn 1. duymak, işitmek, farkına varmak. 2. bakmak, dikkat emek. "Guhê te li mal be." Eve dikkat et. veya Eve bak.
guhlêdêrandin kulak kabartmak, dikkat etmek
guhnedar umursamaz, aldırmaz
guhrep kepçe kulak
gûkirin sıçmak
gulan mayıs ayı
gule kurşun
gulebarankirin taramak, kurşuna tutmak
guleberbiro ayçiçeği
gulebûk gelincik
gûlî 1. ağaç dalı. 2. saç örgüsü.
gulkelem karnıbahar
guman şüphe, kuşku
gumanbarbûn kuşkulanmak, şüphelenmek
gumgumok kertenkele
gumş lokma
gun taşak
gûn renk
guncaw uygun, müsait
gund köy
gundî 1. köylü. 2. cahil, kaba kişi.
guneh günah
gunehdaweşandin günah çıkartmak
gunehkar günahkar, suçlu
gunehpêhatin acımak
gungilî kıvırcık
gunoyî taşak fıtığı
gupik topuk
gur 1. kurt. 2. gür, canlı.
gurçik böbrek
gurê manco masallarda adı geçen ve öcü olarak anılan mitolojik kurt
gurêx kurt köpeği
gurî 1. uyuz. 2. kel, saçsız.
gurîbûn uyuz olmak
gûstêrk ateş böceği
gustîl yüzük
guşî salkım
guvaştin sıkmak
gûzan ustura
guzvan yüksek
gwîzek baldır kemiği (ayak bileğinin iki yanındaki ceviz şeklindeki kemik)

H

halan nara
halandin nara atmak
handan teşvik etmek, motive etmek
handêr teşvik edici
hanê böyle, şöyle, öyle, söz konusu
har kuduz, azgın
harbûn kudurmak, azmak
harkirin kudurtmak, azdırmak
hata îro bugüne kadar
hate hetayê sonsuza kadar
haş sakın, yatışmış
haşbûn yatışmak, teskin olmak
haşî suskunluk
haşkirin yatıştırmak, teskin etmek
haşû yüz ile astarın arasına yayılarak doldurulan pamuk
hatin 1. gelmek, geliş. 2. gelir.
hator kireç taşlarını dövmekte kullanılan tahta tokmak
haveyn maya
haveynbûn mayalaşmak
haveynkirin mayalamak
havil yarar, fayda
havîn yaz
havîngeh yazlık
havlêk süpürge
havoksazî 1.sentaks. 2.cümle bilgisi
hawar imdat, yardım çağrısı
hawî 1. sürüden ayrılıp başka sürüye katılan koyun. 2. yarı deli, çılgın
hawîn hatin canı sıkılmamak
hawir çevre
hawirde ithalat
hawirdor etraf
hawirparêz çevreci
hawran pelerin
hay haber, bilgi
haydar haberdar, bilgili
haydarbûn haberdar olmak
haydarkirin haber vermek, bilgilendirmek
hayjêhebûn haberdar olmak, bilgi sahibi olmak
haylêbûn farkına varmak
hê daha, henüz
heb tane, tablet, hab
heban tulum
hebirman kış için kurtulup saklanılan nar taneleri
hebişandin hızlı ve oburca yemek yemek
hebreş çörek otu
hebûn 1. sahip olmak. 2. varlık, var olmak.
hêç kendini kaybetmiş, azgın
hechecik kırlangıç
hedar karar kılma, yatışma
hêdî yavaş
hêdîka yavaşça
hedirîn karar kılmak, yatışmak
hefik yutak
hefsar yular
heft yedi rakamı
heftê yetmiş
heftok beş taş oyunu
hêja değerli
hejale pejmürde, pasaklı
hejandin salamak
hejar yoksul, fakir
hejarî yoksulluk
hejesor iğde
hejik çalı
hejîn salamak
hejîr incir
hejmar sayı
hejmartin saymak
hek ağabey
hêk yumurta
heka eğer, şayet
hekandin kazımak
hêker örgü ören

hêkerûn omlet
hêkî örgü örme işi.
hêl taraf, yön
helale lale
helan kolaylıkla yontulup kazınabilen taş
helandin eritmek
helbest şiir
helbestvan şair
hêle keklik ve benzeri kuşların avı.
hêlekan salıncak
hêlî ayna
hêlik 1.salıncak. 2.taşak, haya.
helîn erimek
hêlîn kuş yuva
helkehelk nefes nefese kalmak
helperist çıkarcı, oportünist
helsengandin değerlendirmek
helwest tavır, tutum
helwestgirtin tavır almak
hem hem
hêma imge, sembol
heman aynı
hêman unsur, öğe
hemandin bir toprak parçasının otlak yapılması için etrafını çevirmek
hêmanên bingehîn temel öğeler
hêmayî imgesel
hember karşı, mukabil
hembêz kucak, bağır
hembêzkirin kucaklamak
hemd istenç, irade
hêmî çürüyecek duruma gelmiş olan elbise
hêmin ağırbaşlı, mulayim, vakur
hemû hepsi
hemwate eşanlamlı
hemzik bir yemek çeşidi
hemzir ufak ama çalışmada güçlü eşek
henase nefes
hendef uçurum
henderan gurbet, diaspora
hene kına
henek şaka
henek kirin şaka yapmak
henekbaz şakacı
henekpêkirin alay etmek, dalga geçmek
heng 1.balarısı. 2.askeriye de alay.
hengkuj nilüfer
hênijîn uyaklamak, dalmak
hênik serin
hênikahî serinlik
hênikbûn serinlemek
hênikkirin serinletmek
hepik dokuma sırasında sıklaştırmayı sağlayan alet
heqîp heybe
her car her defa
her çawa her nasılsa
her çend her ne kadar
her dem her zaman, sürekli
her kes her kes
her tim her zaman, sürekli
her tişt her şey
her û her sürekli, daima
her wekî din ve benzeri
her wiha ayrıca
hêrandin öğütmek
herêm bölge
herêmkî bölgesel
hereşe tehdit
hereşelêkirin tehdit etmek
herî 1.çamur. 2.en
herî baş en iyi
herî mezin en büyük
heridandin gücendirmek, darıtmak
herifîn yıkılmak, tahrip olmak
herikîn akmak
herimandin berbat etmek
herimîn berbat olmak, boşa gitmek
hêrs kızgınlık, sinir, öfke
hêrsbûn kızmak
hêrsok alıngan, çabuk kızan
hes 1.his. 2.ses
hêsa dinlenmiş
hêsabûn dinlenmek
hesan bileme taşı
hêsan kolay
hêsanî kolaylık
hesankirin bilemek
hêsî rüzgarın etkisiyle bir yer de biriken kar yığını.
hesibandin adlandırmak, bir şeye saymak
hesin demir

hesinkar demirci
hesk kepçe
hesp at
hespê sêwak yılkı atı
hest duygu
heste çakmak
hestî kemik
hestîhêr şiret, inatçı
hestîn hissetmek
hêstir göz yaşı
hestîvk fırıncı spatülü veya küreği
hestiyar duygulu, duygusal, hassas
hestpêkirin hissetmek
hesûd kiskanç
hêt but
heta e değin, e kadar
hetav güneş ışığı
heterkirin ısrar etmek
heş ağız içi ağrılarını iyileştirmeye yarayan mavi bir toz
heşandin doldurmak, dolgu yapmak
heşaş neşeli, şen
heşifandin yazarken mürekebi kağıt üzerinde dağıtmak
hêşîn yeşil
hêşînnahî yeşillik, sebze
heşt sekiz
hêştir katır
heştirme deve kuşu
heştpê ahtapot
hetîk başkalarının rezil olmalarına neden olmak
hetikandin rezil etmek
hetîketî rezalet, skandal
hetikîn rezil olmak
hetrek sert vuruş
hev sözcüğe birbirine, beraber anlamı katar
heval arkadaş, yoldaş
hevalbend 1.müttefik. 2.kafadengi
hevalbendî ittifak
hevaltî arkadaşlık
hevbajar hemşehir
hevbeş ortak, özdeş
hevbuha eşdeğer
hevçerx çağdaş,modern
hevcure türdeş
hevdem çağdaş, modern
hevdeng eşsesli
hevdil gönüldaş, yürekdaş, yoldaş
hevdîtin görüşme
hevedudanî bileşik
hevenav cins isim
hêvî umut
hêvîdar umutlu
hêvidar im umutluyum, umarım
hevîr hamur
hêvişandin esirgemek, muhafaza etmek
hevkar ortak, meslektaş
hevkarî işbirliği
hevkêşe denge
hevling bacanak
hevnasîn tanışma
hêvojkarî eğitim
hevok cümle
hêvotin eğitmek
hevpar ortak
hevpeyman mütefik, bağlaşık
hevpeyvîn röportaj
hevpîşe meslektaş
hevrê yoldaş
hevta aynı tarafı tutan.
hew artık, bundan böyle
hewa hava
hewadar havalı
hewandin barındırmak, bağrına çuisum
hewce gerekli, lazım
hewceder muhtaç
hewdel un çorbası
hewez şaka, latife
hêwi nem, rutubet.
hewîn sabır, dişlik
hêwirandin kondurmak, barındırmak, konuşlandırma
hêwirîn konmak, konuşlanmak, konaklamak
hewl çaba, girişim
hewldan çabalamak
hewnas ekin biçenlerin başı.
hewq basamak
hewş ağıl, avlu
hewşan yazları dışarıda veya avluda yatma mevsimi.
heya e kader, e değin
heya niha şimdiye kadar

heyam dönem, çağ
heyber varlık
heye ku belki
heyf acıma, üzülme
heyf e! 1.yazık! 2.öç, intikam
heyf hilanîn intikam almak
heyfa min bi te tê! sana acıyorum.
heykatkirin anlamak
heylê heyat (dişli)
heylo heyat (eril)
heyv gökteki ay
heyveron ay ışığı, dolunay
hez sevgi
hêz güç
hezandin sarsmak
hezaz yer kaymasi
hêzên ewlekariyê güvenlik güçleri
hêzkar güçlendirici
hezkirin sevmek
hibr mürekkep
hîç hiç
hil 1.önek. 2. sözcüğe yükseklik, yükselen anlamı yüklar.
hilanîn 1.bir şey birine veya bir amaç için saklamak. 2.kaldırmak. 3.ölü defn etmek.
hilawestin asmak
hilberandin üretmek
hilberîn üretim
hilberîner üretici
hilbestîn bağlamak
hilbijartin seçmek, seçim
hilbijêr seçmen
hilbun sökülmek, kalkmak
hilçandin ayıklamak, seçmek
hilceniqandin irkiltmek, ürkütmek
hilceniqîn irkinmek, ürkmek
hildan kaldirmak, bir şeyi aşağıdan yukarıya kaldırmak.
hilfirîn uçmak, ürkmek, yerinden veya uykudan fırlamak.
hilgerîn yukarıya doğru yönelmek.
hilgirtin bir şeyi yerinden kaldırmak, almak, omuzlamak.
hilhatin gök cisimlerinin doğması.
hilhilok yabani vişne
hilketin kalkmak, yükselmek
hilkirin ağac kabuğu vb. şeyleri kaldırmak.
hilkişandin kazık, diş, direk gibi şeyleri kaldırıp çıkarmak.
hilkişîn tırmanmak, yukarı çıkmak
hilkutan tepinmek, zıplamak
hilm buhar
hilmeşîn tırmanmak
hilmijîn tenefüs etmek, sıvıları hortum vb. şeyler ile emmek.
hilo kalk, fırla anlamında emir.
hilpekandin sektirmek, sıçratmak
hilpekîn tükezlemek, sekmek
hilpesirîn ayağa kalkıp birini karşısında durmak.
hilweşandin yıkmak, bozmak
hîm temel, esas
himdanîn temel atmak
hîna henüz, daha
hinar nar
hinarde ihracat
hinare mesaj
hinartin göndermek, yollamak
hinav 1.iç organlar, vücudun iç kısmı. 2.tıpta dahiliye.
hînbûn alışmak, öğrenmek
hincet az, yetersiz
hind yan, yanında, nezd
hîndarî alıştırma
hîndekarî öğretim
hindikahî azınlık, ekaliyet
hinek biraz, bir miktar
hingaftin hırpalamak
hingiv bal
hingorî gün batımindan yatma zamanına kadar ki zaman.
hingulîsk yüzük
hînkirin alıştırmak, öğrenmek
hiqûq hukuk
hiqûqnas hukukçu
hirç ayı
hirî yün
hîrîn kişnemek
hirmî armut
hîro hatmı çiçeği
hiş akıl, bilinç, hafıza
hîş toprağı kırmızı ya da maviye çalan yer.

hiş! sus anlamında bir emir.
hişçûn baş dönmesi, şuur kaybı
hişk kuru meyve, ağaç vb. sert.
hişkbun kurumak, katılaşmak
hişkkirin kurutmak, katılaştırmak
hişpak erdemli, faziletli
hişsivik salak, saf
hiştin bırakmak, izin vermek
hişyar uyanık, bilinçli
hişyarkirin uyandırmak
hîv gökteki ay
hîvik hilal
hîz 1.yağ tulumu. 2.ahlaksız.
hodar ökse
hogir munis, cana yakın, yaren
hok kolay çözülebilen düğüm
hoker 1.dil bilgisinde zarf. 2.faktör.
hol salon, meydan
holik tahta kulübe
honandin 1.örmek. 2.yazı veya haber kurgulamak.
hov barbar, vahşi
hovîtî vahşilik
hoy şart, koşul
hoz boy, kabile
hûçik elbise kolu, yen
hundir iç, içeri, içerde
hundirîn içsel, dahili
huner sanat, yetenek
hunerên dîtbarî görsel sanatlar
hunerî sanatsal
hunermend sanatçı
hûr 1.ufak, küçük. 2.işkembe.
hûrbijer titiz
hûrik mink, ufak tefek
hûrkirin 1.doğramak, ufaltmak. 2.para bozmak.
hût mitolojik canavar
hwd. ve benzeri, vesaire

I

ingirîn inat etmek
int kin
intdar kindar
intîn kin gütmek
irq irk, soy
istan yer, mekan anlamlı veren sonek (goristan, Kurdistan gibi).
istatîstik istatistik
istêre yatak dolabı

Î

îca/îcar bu kez, bu sefer
île adacık
îlon eylül
în cuma günü
încare saksı
îro bugün
îsal bu yıl, bu sene
îsawî hiristiyan
îslam islam
îsot biber
îstgeh durak, istasyon
îşev bu gece

J

jan sancı, sızı, acı
jana zirav verem
jandan sancımak, sızlamak, acı vermek
jandar sızı veya sancı veren.
jangirtin sancı veya sızıya tutulmak.
jar 1.sefil, zavallı. 2.zayıf, sıska.
jarîn inlemek, sızlamak
jawak vahşi, yırtıcı
jêbir silgi
jêderk kaynak, köken
jêgerîn vazgeçmek
jêgirtin 1.elinden almak. 2.alıntı.
jêhatî becerikli, başarlı, yetkin
jehezkirin birini veya bir şeyi sevmek.
jehr zehir
jehrbûn zehirlenmek
jehrîn zehirli, toksin
jehrkirin zehirlenmek
jêkirin kesmek, koparmak, sökmek
jênager vazgeçilmez
jeng pas
jeng girtin pas tutmak
jengar paslı
jenîn 1.halaçlamak, taramak, dokunmak. 2.nabiz veya kalbin atması. 3.titreşmek, ışık veya şisäğm çakması. 3.zonklamak
jêr aşağı, alt
jêrîn aşağı, aşağıda, alt taraf
ji edat. sözcüğe den, leyin, le, ce, de, da anlamlı yükler
jî 1.de, da, dahi anlamı veren edat. 2.ömür. 3.yay.
ji ber ezbere, ezber
ji ber ku çünkü
ji ber vê yekê bundan dolayı
ji besta gotin sayıklamak
ji bilî den başka
ji dil û can içten, samimi
ji îro pê ve bugünden itibaren
ji kerema xwe re lütfen, zahmet olmasa
ji mêj ve eskiden beri
ji nû ve yeniden
ji rêzê sıradan
ji xeynî den başka
jiberkirin ezberlemek
jimare numara, rekam, sayı
jin kadın
jîn yaşam
jinane kadınca, kadınsı
jinbav üvey anne
jinbira yenge
jîndar canlı
jinebî dul kadın
jinem amca hanımı (karısı)
jînenîgarî özyaşam, biyografi
jîr akılı, zeki, yetkin
jîrane zekice, akıllıca
jîrî zeka, zekilik
jivan 1.randevû, buluşma. 2.düelo.
jixwe zaten
jixwebawer kendine güvenen
jixweber kendiliğinde
jiyan yaşam
jiyana rojane günlük yaşam
jiyîn yaşamak
jor yukarı, yüksek
jorîn yüksekte, yukarda
jovan poşman
jûnî diz, diz kapağı
jûr oda

K

ka 1.hani. 2.saman
kabra adam, erkek
kade bir cins börek.
kadîn samanlık
kadiz saman yolu
kaj yumak
kak ağabey. ayrıca sevgi ve saygı hitabıdır.
kakêşan samanyolu
kakil çerez. 2.ceviz, fıstık vb.nin çekirdeği.
kal yaşlı, ihtiyar
kalan kın
kalbûn yaşlanmak
kalik 1.büyük baba, dede. 2.ata, cet
kalîn melemek
kalitî yaşlılık
kambax berbad
kamûk üzümü sıkıp şarabını çıkaran kişi.
kan kaynak, maden ocağı
kanê hani, nerede, nerde
kanî çeşme, pınar
kanik göz kapağı
kanîn yapabilmek, muktedir olmak
kap aşık kemiği
kapan dar ve yürümesi zor yol.
kapavêtin aşık kemiği oyunu
kapik kısa ip parçası.
kapîr dişlerdeki tartar
kapox biçilmiş otları desteyapıp bağlamak üzere ücretle tutulan işçi
kar 1.oğlak, keçi yavrusu. 2.sözcüğe yapan, eden, anlamı katan sonek. 3.iş, kazanç, kar.
karak demir madeni
karbeşî iş bölümü
karbidest 1.yetkili. 2.işadamı
karekew toplu helde yapılan keklik av.
karesat trajedi, faci, felaket
karêz 1.pınar. 2.havası serin olan yer, yayla.
kargeh işyeri
karger idareci, yönetici
kargerandin idare etmek
kargerî yönetim, idare
karifîn zıkkımlanmak
karîger etkili, etken
karîgerî etki, tesir
karîn yapabilmek, edebilmek
karistan fabrika
karker işçi
karkêş becerikli, bitirim
karkirin çalışmak, kar etmek
karmax buğday elemekte kullanılan büyük kalbur.
karmend memur
karsaz işadamı
kartîk marangozlukta kullanilan eye.
kartol patates
karûbar iş güç, hizmet, uğraş
kasik topraktan yapılmış yemek kabı.
kasox orak
kat 1.az ürün veren arazi. 2.zaman, vakit
kate çörek
kaş yokuş, yamaç
kaşing kuşak
kaşkirin çekmek, sürüklemek
katjimêr saat
katjimêr çend e? saat kaç?
kavanî ev hanımı
kavî kenar, kıyı
kavil yıkıntı, harabe
kavir iki yaşındaki koyun
kavnare antik, eskiye ayit
kawdan şart, koşul
kawik saf kişi
kaxiz kağıt
kayîn geviş getirmek
kê kim, kimin
kebar 1.fecr.2.tekbir
keç kız, kız evlat
kêç pire

keçanî kızlık
keçêç tavukların eşelendikleri yer
keçel kel, dazlak
keçelî kellik
keçhêlî üvey kız
keçinî bekaret
keçxapînok kadın avcısı
ked emek
kedî evcil
kedîbûn evcilleştirmek
kedkar emekçi
kedûn küçük su testisi
kedxwar sömürücü
kef köpük
kêf keyf, zevk, eğlence
kef ji re hatin hoşlanmak, sevmek
kefandin bir şeyin kenarını bir baştan bir başa dikmek
kefdan köpürmek
kefgîr süzgeç, kevgir
kefkirin köpürtmek
keftar sırtlan
keftûleft mücadele, ağız dalaşı
kefxoy hristiyanların köy yöneticisi
kêfxweş memnun
kefxweşî memnuniyet
kej kumral, sarışın
kejê sevimli, sempatik sarışın kız çoçuğu
kek 1.ağabey. 2.ayrıca saygı ve sevgi hitabıdır.
kel iki yaşında sığır.
kêlandî tirpan
kelandin kaynatmak
kelbetan maşa
kelê tuzsuz, az tuzlu
keledoş döğülmüş buğday ile yapılan bir yemek
kelejin erkek ruhlu kadın
kelek sal, kayık
kêlek yan, yan taraf
kelem 1.meşe. 2.lahana. 3.engel, rahatsızlık veren
kelemîz sık sık altına işeyen kişi
kelepor miras, birkim, varlık
keleş 1.güzel, alımlı.2.eşkıya, efe
kelh 1.güzel görkemli. 2.nadir.
kelhatin kaynamaya başlamak.
kelî tuzsuz, az tuzlu
kêlîk kısa an, lahza
kêlîka din biraz önce
kelîn kaynamak
kelk yarar, fayda
kelkel aşırı sıcak
kelkela havînê yaz sıcağı
kelkwergirtin yararlanmak
kelogirî ağlamaklı, sulu göz
kelogirîbûn ağlamaklı olmak
kelwaz şiddetli soğuk
kêm 1.az, eksik. 2.irin, cerahat.
kêm û zêde aşağı - yukarı
kêmanî eksiklik, hata, kusur
kêmasî eksiklik, hata, kusur
kêmbûn eksilmek, azalmak
kêmî yetersizlik, azlık
kemîn pusu
kemîndanîn pusu atmak
kêmkirin azaltmak, eksiltmek
kemxe ipek, kumaş
ken gülme, gülüş
kenandin güldürmek
kenarî kanarya
kend 1.hendek, arğ. 2.koyak.
kend û kosp engel, engebe
kendal dik yamaç, derin dere ve yanların iki tarafı.
kendav körfez
kengê ne zaman
kenîn gülmek
kenok güler yüzlü, sempatik, güler
ker 1.eşek. 2.sağır
kêr 1.bıçak. 2.yarar, işlev, fonksiyon
kêrakî pazar günü
kêran mertek
kerane zengin
keratî afiyet olasın anlamında beddua.
kerb üzüntü, tasa
kerbeş gavurbaşı dikeni
kerbûn sağır olmak
kerem el açıklığı, gönül yüceliği
kerem bika buyur
kereng kenger
kerguh tavşan
kerî 1.sağırlık. 2.küçük baş hayvan sürüsü. 3.parça, dilim.

kêrik çakı
kerîkirin dilimlemek, parçalara ayırmak
kerixandin teksindirmek, bıktırmak
kerixîn teksinmek, bıkmak
kêrkirin bıçaklamak
kerme kurumuş tezek
kermêş eşek arısı
kertek bol, çok
kertik eye
kerxur akbaba
kes kişi, şahıs
kesaxtin budamak
kesayetî kişilik, şahsiyet
keser üzüntü, hüzün
keser kişandin iç çekmek
kesirandin üzmek, hüzünlendirmek
kesirîn hüzünlenmek, üzülmek
kesk yeşil
keskesor 1.gökkuşağı. 2.renga renk
keslan tembel
kespik nazar boncuğu
ket yonca
keş karavana atılan mermi
kêşan tartmak, çekmek, taşımak
kêşe sorun
kêşeya kurdî kürt sorunu
kêşîn çekilmek, tartılmak, taşınmak
keşîş papaz
keşk tarhana
keştî gemi
keştigeh liman, rıhtım
keştîvan gemici
ketî düşkün, müflis
ketin 1.düşmek, yıkılmak, devrilmek. 2.girmek, geçmek.
ketin pey peşine düşmek
ketin silûkê inzivaya çekilmek
keval tablo
kevan 1.yay. 2.parantez
kevçî kaşık
kevel koyun v.b. hayvanların derisi
kever 1.kayaylardan oluşan dağ. 2.benekli keçi.
kevir taş
kevîşen kumsal, plaj
kevjal yengeç
kevn eski, eskimiş
kevneperest grici, muhafazakar
kevneşop kelenek
kevneşopî geleneksel
kevok güvercin
kevot 1.kumru. 2. meyve vermeyen ve dalları kaşık yapılan bir ağaç.
kew keklik
kewar 1.ambar. 2.arı kovanı
kewden ahmak, geri zekalı
kewşen güneş görmeyen yamaç
key kral
keya muhtar
keyanî krallık
keybanû kraliçe
keys firsat
keyso fırsatçı, oportünüst
keysperest fırsatçı, oportünüst
kezeb ciğer
kêzik böcek
kêzîn döşemek, kanalizasyon
kifş belli, açık
kifşbûn belirmek, belli olmak
kifşkirin belirtmek, açığa çıkarmak
kîjan hangi, hangisi
kil sürme, rastık
kilam türkü, şarkı
kilandin yayıl yalmak
kilb uzun ve kalın çivi
kilçan el feneri
kilçêv sürme kalemi
kilkirin sürme çekmek
kilor börek, çörek, kömme
kils kireç
kin kisa
kinahî kisalik
kinbûn kısalmak
kinc elbise, giysi
kincjixwekirin soyunmak
kinclixwekirin giyinmek
kindir kendir
kinêr abse, çıban
kinêzet silsile
kinik kisa boylu
kinkirin kisaltmak
kinoş cimri, pinti

kinoşe süpürge
kîp sık, sımsıkı
kîpkirin sıkmak, sıkıştırmak
kîr penis, erkek cinsel organı
kirdan büyük ve kalın oklava.
kirde özne, fail
kirêt pis, kirli, çirkin, yoz
kirîger müşteri, alıcı
kirin yapmak, etmek, koymak
kirîn satın almak, kirîn û firotin
kirîn û firotin alışveriş, alım satım
kirpandin vurgulamak
kirtûpan gelişi, güzel, üstün körü
kirû olgu, fenomen
kiryar 1.yapan, eden. 2.uygulama.
kîs torba, cüzdan
kîte hece
kîtekît ayrıntı, detay
kişandin çekmek, tartmak
kişkirin kışkırtmak
kizik kıkırdak
kizwet kiyafet
klamên serhewa uzun hava
koç göç
koçber göçmen
koçer göçer
koçkirin göçetmek
kok üstü başı düzgün
kok qelandin kökünü kazımak
kokim çok yaşlı kişi
kolan cadde, sokak
kolan,kûçe sokak
kole köle, esir
koledar sömürgeci, köle sahibi
koletî kölelik
kolîn kazmak, eşelemek
koloz yün başlık
kom grup, topluluk
komar cumhuriyet
kombûn toplanmak
komele dernek
komeleyatî toplumsal, sosyal
komkarî kolektivizm
komkirin toplanmak, biriktirmek
komkujî katliam
kon çadır
kon kon vegirtin çadır çadır açmak
kon vegirtin çadır kurmak
kone kurnaz, uyanık
konser konser
kor kör, ama
kordûnde çocuğu olmayan
korebîn dargörüşlü
koremar kör yılan
koremişk kör fare, köstebek
korik loş ışık
koritî körlük
kort çukur
kortal büyük çukur, uçurum
kotan pulluk
kotî cüzzam hastalığı
kotin kemirmek
kovan hüzün, keder
kovar degi
kovî yabanî, vahşi
kovik 1. huni; 2. argoda kıç
koxik kümes
kozik kulübecik, keçi ve kuzu ağılı
ku nere, nerede, nereden
ku der neresi
kûçe sokak
küçik köpek
küz testi,çömlek
kul 1. yara, çıban; 2. keder, elem
kulab çengel, pençe
kulav keçe
kulb obur
kulek 1. baca, delik; 2. topal, aksayan
kulî çekirge
kulîçe pasta, kurabiye
kulîlk 1. çiçek 2. tomurcuk
kulîn 1.topallamak 2. yatak dolabı
kulm yumruk, avuç
kum başlık, külah
kum avêtin kavga istemek
kumik mantar
kuncî susam
kund baykuş
kundir kabak, argoda yeteneksiz, beceriksiz
kur erkek oğlan
kûr derin
kûrahî derinlik

kûrbûn derinleşmek
kurdayetî kürtlük
kurdewarî kürtlere özgü
kûrebûn ayrıntıları gören, derin görüşlü
kûrîn sesli ağlamak
kurkirin traş olmak
kûrkirin derinleştirmek
kurm kurt, kurtcuk
kurmî kurtlanmış
kurmîbûn kurtlanmak
kurt kısa
kurtan semer
kurtbûn kısalmak
kurte özet
kurtêl ekmek artığı
kurtkirin kısaltmak
kûsî kaplumbağa
kûsik şişe
kusk mavi gözlü
kuta son, netice
kutabûn bitmek
kutahî son
kutakirin bitirmek
kutan dövmek, vurmak
kutek tokmak
kuşte alçı
kuştî ölü, makbul
kuştin öldürmek
kuştox öldüren, katil
kûtî 1.it, köpek 2. enik
kutilk içli köfte
kutlik içli köfte
kuvark mantar
kuxik öksürük
kuxîn öksürmek
kûz testi çömlek
kûze sansar

L

labikandin bir işi karıştırmak
labor bir tür hint kılıcı
laçik kadın baş örtüsü
laflafok sarmaşık
lahor bir tür hint kılıcı
lak kepekten yapılan köpek yiyeceği
lakîn köpek yiyeceğinin kabı
lal keke, dilsiz
lame elmacık kemiği ile alt çene arasındaki bölüm
landik beşik
lapüşk pençe
lapûşk pençe
lar 1. öksüz. 2. manda barınağı.
lareş kangren
lasayî taklit
lasayîkirin taklit etmek
laser sel
lat yassı kayalar
latajotin mec. geyik muhabbeti yapmak
laş vücud, gövde
lavakirin yalvarmak, yakarmak
lawij ilahi, türkü
lawîj ilahi,türkü
lawlaw sarmaşık
lay yön, yan, taraf
layen yön, yan, taraf
layergir taraftar, yandaş
lazüt mısır bitkisi
lazût mısır bitkisi
lê 1. fakat, ama, yalnız 2. kadına hitap
lê belê fakat, ama
lêanîn uyarlamak, uydurmak, adapte etmek
lêayanbûn içine doğmak
lebat 1. hareket. 2. organ.
lêbezîn dövmek
lebitandin kımıldatmak, harekete geçirmek
lebitîn kımıldamak, harekete geçmek
lêborîn 1. geçmek 2. bağışlamak, affetmek
lebûdî keçe dokuyan
lêç doğru yoldan sapma
lêçûn masraf, harcama
lêdan dövmek, vurmak, işkence etmek
lêgemardan kuşatmak, ablukaya almak
lêgerîn aramak, araştırmak
lêguncîn uymak, uyuşmak, müsait olmak
lêhatin uymak, yakışmak, yaramak
leheng kahraman, yiğit
lehî sel
lehn ayı, aslan veya yabani hayvan ini
lêhûrbûn yoğunlaşmak, konsantre olmak
lêkanîn barıştırmak
lêkdan birbirine vurmak
lêker dilbilgisinde fiil, eylem
lêketin 1.değmek, isabet etmek. 2.yakışmak, yaranmak.
lêkirin 1. giydirmek, isim koymak 2. duvar onarmak
lêkolîn incelemek, inceleme
lêlav sulu kar
lem kavun, kabak, karpuz gibi bitkilerin teveği
lemisîn korku veya soğuktan vücudun büzüşmesi
lemper sini, tepsi
lênandin isim veya yemek koymak
lend ayı, aslan veya yabani hayvan ini
leng topal
lenger 1. çopa demiri, gemi demiri. 2. geniş tepsi. 3. astronomide uçan daire.
lengergeh iskele, liman
lênihêrîn bakmak
lênîştin araba, hayvan vb. binmek
lênûsk defter
lep pençe
lêp hile
lêpêçan sarılmak, sarmalamak
lepik eldiven
lêpirsîn 1. sormak, soruşturmak, soruşturma. 2. halini, ahavalini sormak. 3. haber röportaj,

araştırma.
lêpok gülünç duruma düşen
leqandin kıpırdatmak, kımıldatmak
leqayîbûn rastlamak, karşılaşmak
lêqelibîn çarpmak, dalmak
lêqewimî mağdur
leqîn kımıldamak, kıpırdamak
lêrahatin bağışıklık kazanmak
lerizandin titretmek, sarsmak
lerz titreme, sarsılma
lerzek çok çamurlu yer
lerzok titreyen, sarsılan
lêsiwarbûn bir şeye binmek
lêsorbûn yoğunlaşmak, ısrar etmek
lêsorkirin kışkırtmak, teşvik etmek
letandin susturmak
lêtemaşekirin izlemek, seyretmek
leşker asker
leşkerî askeri
lêv 1. dudak 2. kenar, kıyı
levakirin paylaştırmak
lêvegerandin iade etmek, cevaplamak, karşı gelmek
leven kamış
lewitandin kirletmek
lewitîn kirlenmek
lewma onun için, zira, ondan dolayı
lewre çünkü, dolayısıyla, zira, onun için
lêxebitîn çabalamak, uğraşmak
lêxêrveanîn şükretmek
lêxistin vurmak, dövmek
leylan serap
lez hız
lezandin acele etmek
lezgirtin hızlanmak
lêzim akraba, yakın
lezkirin acele etmek
li de, da, içte, içinde anlamı katan edat
li aliyê din diğer taraftan
li dar e yürürlükte, uygulamada olan
li dijî karşısında, karşıt
li hemberî min rûnişt karşımda oturdu
li jêr aşağda
li jor yukarda
li paş arkada
li pêş önde
li pişta çiyê dağın ardı
li ser pîyan ayakta
li vê derê burada
li xwe kirin giyinmek
lib tane, tek
lib û lib tek tek, tane tane
libê efendim, buyur
libendê man beklemek
libendê sekinîn beklemek
lîberal serbest, liberal
lîberalîzm liberalizm, serbestlik
libergerandin yalvartmak
libergerîn yalvarmak, yakarmak
liberguhketin kulağına çalınmak
liberxweketin mahçup olmak
lidarxistin düzenlemek, organize etmek
ligel beraber, birlikte, buna rağmen
ligel vê yekê bununla birlikte, buna rağmen
lihevbezîn dövüşmek
lihevcivîn toplanmak
lihevhatin barışmak, uzlaşmak
lihêviyê man/sekinîn beklemek
lihêviyêmayin beklemek
lihêviyêsekinîn beklemek
lihevkirin anlaşamak
lihevrasthatin karşılaşmak
lihevrûniştin görüşmek, müzakere etmek
lihevxistin karıştırmak, kapışmak
lijne kurul, komite
lîlandin zılgıt çekmek
liq şube, bölüm
lîrandin zılgıt çekmek
lîs tünek, kümes, yuva
lîsîn tünemek, konmak
lîstik oyun
lîstin oynamak
lîstok oyuncak
lîtav bataklık
liv hareket, kımıldama
livandin kımıldatmak
livîn kıpıldamak
liyan kayak sporu
lod yığın
lodkirin yığmak
lok kısa tüylü yük devesi
lomekirin serzenişte bulunmak, ayıplamak

lop kalın elbise
lorandin ninni söylemek, ağıt söylemek
lorî ninni
loş ince yufka ekmeği
lotik atlama, sıçrama
lotik avêtin sıçramak
lotikxane argoda diskotek
lûdo çobanların sürüyü otlarken çaldıkları melodi
lûtke doruk, zirve

M

maf hak
mafdar haklı
mafê çaranûsê kendi kaderini tayin hakkı
mafê çarenûsê kendi kaderini tayin hakkı.
mafên mirovan insan hakları
mahî beyaz kemik
mahû dişi domuz
mak dayik
makezagon anayasa
mal servet, mülkiyet
malbat aile
maldar zengin
malêle kaldıraç
malêz bulamaç
maliştin (dimale,bimale) simek,süpürmek
malnişîn emekli
mam amca, sevgi ve saygı belirten hitap
mamik tekerleme ve bilmece karşılığı olarak kulanılır
mamoste 1.öğretmen. 2.üstad.
man kalmak, kalış
mand gelecek
mandelkirin inkar etmek
mandî yorgun
mandî nebin kolay gelsin
manek soylu at
mang ay oruç tutmak
mang girtin oruç tutmak
mange inek
mar yılan
margîse bukalemun
maristan yılanların çok olduğu yer.
marmasî yılanbalığı
mast yoğurt
masûlke kas, adale
matbûn şok olmak, donup kalmak
maşelan meltem rüzgarı
matkirin şok etmek
mawe süre, mühlet
max evin bölümleri
mayî arta kalan, bakiye
mayîn kalmak, kalış
mayînde kalıcı, sürekli
maytêker müdahaleci
maytêkirin müdahale etmek
mazûvan ev sahibi, konuk ağırlayan
me biz, bizim, bize
mê dişi
mêbaz kadın avcısı, zampara
mebest niyet, gaye
mefsik kevgir
meh ay
meha raborî geçen ay
mehandin mahf etmek, yok etmek
mehder şefaat
mêhîn dişil
mehîr ayran çorbası
mehkirin nikahlamak
mehr nikah
mehu dişi domuz
mêj geçmiş, eski
mêjî beyin, ilik
mêjû tarih
mêjûnas tarihçi
mêkut çekiç
melaq dalkavuk, riyakar
mele hoca, imam
mêlede meşale
melevan yüzücü
melevanî yüzme
melisandin tavuklar için sindirmek
melisîn sinmek
melkemot ezrail veya cin için söylenir
melkes süpürge
memik meme
memikdank sütyen
mend sonek, sözcüğe li, lı, lu anlamı katar
menzel oda

mer bel
mêr erkek, adam
mêrandin göstermek
mêranî erkeklik, yiğitlik
merc koşul, şart
merc girtin bahse girmek
mered pencere
merek samanlık
mêrg çayır, çimen
meritîn vücutta sıyrılma veya soyulma
merixîn büyükbaş hayvanların yatması
merkirin bellemek
mêrkuj katil, cani
mertal kalkan
merş çul, kilim
merşik çul, kilim
merx ardınç
mêrxas yiğit, cesur
mesaxtin telef etmek, yok etmek
mesîlk derecik
mesqelkirin cilalamak
meş yürüyüş
mêş sinek, arı
mêşa hingiv bal arısı
meşfen teneşir
meşîn yürümek
meşk hayvan derisinden yapılan yayık
meşkar yürüyüşçü
mêtin 1. emmek 2. sömürmek
mêtingeh sömürge
mêtinger sömürgeci
metirsî endişe, kaygı
mêvan konuk, misafir
mêvandarî misafirlik
mêvanperwer konuksever
mewîj kuru üzüm
mey şarap, içki
meyandin 1. mayalamak, durulamak 2. mecazi olarak politik vb. alanda dondurma
meyav durgun su
meyger saki
meyxur ayyaş
meyzandin bakmak, seyretmek
mezinahî büyüklük
mezinbûn büyümek
mî koyun
micik işte gösterilen ciddeyt
micilge girilen bahis
miçirandin tokalaşmak
miçkirin gözlerini kapamak, yummak
mih koyun
mij sis
mij û moran sisli ve dumanlı
mijar konu, mevzu
mîna benzer, gibi, aynısı
mînak örnek
mîr emir, prens
mîrkut tokmak, balyoz
mîrnişîn prenslik, emirlik
mirov insan
mirovahî insanlık
mirovperwer hümanist, insancıl
mîrza prens, beyefendi
misilman müsülman
misîn ibrik
mist avuç
mist dan ovmak
mit budak
mişag ofis boy
mişar 1. testere, hizar 2. tarla bölümleri, evlek
mişext kaçak, sürgün, firar, mülteci
mişextkirin sürgün etmek, tehcir etmek
mişmiş kayısı
mişmişî portakal rengi
mişt ağzına kadar dolu
mişt tijî ağzına kadar dolu
miştkirin ağzına kadar doldurmak
mixabin maalesef, üzgünüm
mîz sidik, idrar
mizgeft cami
mizgîn müjde
mizgîndan müjde vermek
mîzkirin işemek
mîzok sık sık altına işeyen kişi
mole sıva
morî 1. boncuk. 2. karınca.
morîstan karınca yuvası
moşek füze
movik omur, eklem, mafsal
moz büvelek
mozkirin hayvanların büvelek sokunca kaçışmaları

mû kıl
mûçe maaş, ücret
mûçing cımbız, pens
mûdî kinci, eziyet eden
mujikî paspal, kirli
mûle çamur
mûmar tenya, bağırsak şeridi
mûr asık suratlı ve sessiz kişi
muzîkjen müzisyen
muzîknas müzik bilimcisi

N

na hayır, olumsuzluk eki
nacîn orta
nak sahiplik anlamını katan sonek. Mesela: " tirsnak " korkunç," xeternak " tehlikeli, riskli.
nakok çelişik
nakokî çelişki
nalebar aykırı, uyuşmaz
nalenal inleme, inim inim
nalîn inlemek, sızlamak
name 1. mektup. 2. sözcüğe belge, kağıt anlamını veren sonek.
nan ekmek, yemek
nandan yemek vermek
nangermî başkasına yaranma
nangir iyi ürün veren toprak
nano yiyip içmekten başka bir işi yaramayan
nanpêj aşçı
naqos çan, zil
nas tanıdık, aşina
nasandin tanıtmak
nasîn tanımak, bilmek
naskirin tanımak
nasname kimlik kartı
nasnav ünvan
nasyar dost, tanıdık
nasyarî dostluk
nator bağ bekçisi
nav 1. ad, isim. 2. ara, aralık. 3. iç.
navber ara, arasında
navberkar arabulucu
navbernav ara başlık
navçe ilçe
navdank künye
navdar ünlü, meşhur
navdêr dilbilgisinde isim
navend merkez
navende nûçeyan haber merkezi
navendî merkezi
naverast orta
naverok içerik
navêş karın veya mide ağrısı
navgîn araç, gereç
navgînên hilberînê üretim araçları
navgînên ragihandinê kitle iletişim araçları
navhildan adını anmak, zikretmek
navik göbek
navlêk terim
navlêkirin isimkoymak
navneteweyî uluslararası
navnîşan adres
navno ismi çıkan
navran apış arası
navroj öğle yemeği
navsere orta yaşlı
navtêdan meydan okumak
navxweyî içsel
naxêr hayır, hayır olmaz
ne olumsuzluk takısı. Mesela: " nebaş " iyi olmayan, kötü.
ne hewe ye gerekli değil
neasayî anormal
nebat bitki
nebaş iyi olmayan, kötü
necar marangoz
neçê kötü, fena, uğursuz
nêçîr av
necirandin taş yada tahtayı oymak
nêçîrvan avcı
nediyar belirsiz, muğlak
nefel yonca
nefî sürgün
nefîbûn sürgün olmak
nefsbiçûk alçakgönüllü, mütevazi
neft petrol
nehberk dokuz taş
nehek kurban bayramından önceki dokuz gün
nehên gizli, illegal
nehênî sır, giz

neheq haksız
neheqî haksızlık
neheqîlêkirin haksızlık etmek
nehwirandin mırıldanmak
nêk tığ
nekes fırsatçı, kişiliksiz
nelê geçersiz puan
nema hiç, bundan böyle, artık. Mesela: " Nema! " Kalmadı!, "Nema tê" Artık gelmez.
neman 1. yokuş. 2. neslin tükenmesi.
nemaze özellikle
nemêr iktidarsız erkek
nemir ölümsüz, ebedi
nemrût 1. çirkin, korkunç. 2. nemrut dağı. Nuh peygamberin gemisinin fırtına dindikten sonra konduğu dağ.
nenas bilinmeyen, meçhul
nepenî gizli
nepixandin şişirmek, abartmak
nepixîn şişmek
nepox balon
neqandin seçmek, ayıklamak
neqeb 1. ara. 2. gedik.
nêr erkek
nêremok biseksüel, hünsa
nêrîn 1. bakmak, bakış. 2. eril
nerm yumuşak, ılımlı
nermahî yumuşaklık
nermo elinden iş gelmeyen
netew ulus
netêw geçersiz
neteweperest şöven, milliyetçi
neteweperwer ulusalcı
netewî ulusal
neşuştî 1. yıkanmamış. 2. lanetli.
netrik kadınların alınlarına bağladıkları gümüş süs eşyası
netû iyi olmayan, kalitesiz
nevî torun
nevîçirk torunun torunu
nevisî üvey çocuk
newa ezgi, melodi
newal dere
newêrek cesaretsiz, korkak
newêrîn cesaret edememek, çekinmek
nex iplik
nexifîn mide bozulması
next başlık (parası)
nexşe harita
nexwe öyleyse
nexweş 1. hasta. 2. kötü, hoş olmayan.
nexweşbûn hastalanmak
neyar düşman, rakip
neyînî olumsuz
neynûk tırnak
neynûkbir tırnak makası
nêz yakın, bitişik
nezan cahil, toy
nezanî cehalet
nêzîk yakın, bitişik
nêzîkbûn yakınlaşmak
nêzîkîtêdayîn yaklaşım
nezir adak
nezirkirin adamak
nicimîn yürürken hafif topallamak
nifir beddua
nifsî kaliteli bezden iç gömleği
nifş nesil, kuşak
niftik kibrit
nîgarkirin çizmek veya tasvir etmek
nîgaş hayal
nîgaşî sanal, hayali
niha şimdi
nîjad ırk, soy
nîjadperest ırkçı
nijdevan akıncı, çete, talancı
nik yan, yanında
nika şimdi
nimandin 1. temsil etmek, göstermek. 2. yumuşatmak, sertliğini gidermek, yumuşak hale getirmek. 3. belirtmek, örneklemek.
nimêj namaz
nimêjkirin namaz kılmak
nimûne örnek
niqir çentik
niqirandin çentik açmak
niqre fazla derin olmayan büyük kazan
niqut damla
niqutandin damlatmak
niqutîn damlamak
nîr 1. boyunduruk. 2. çağ, dönem.
nirx değer. " nirxên netewî " ulusal değerler

nirxandin değerlendirmek
nîsk mercimek
nîşandan göstermek
nîşe not, dipnot
nişirîn sökülme
nişîv aşağı
nişmî titiz
niştecih yerli, sakin
niştiman vatan, ülke
niştimanperwer vatansever, yurtsever
nişûv iniş
nitirandin gözettirmek, kollatmak
nîv yarım, yarısı
nîvenîv yarı yarıya
nîvîbûn yarılamak
nivîn yatak
nivîs yazı
nivîsandin yazmak
nivîsgeh büro, ofis
nivîsîn yazmak
nivîskar yazar
nivîskî yazılı
nivistin uyumak
nivişt muska
nîvro öğle vakti
nixumandin örtmek, kapatmak
nixwê tuzsuz
niyandin cinsel ilişki
nizimbûn alçalmak
nizm alçak
nizmahî alçaklık
nizmî alçaklık
noker işbirlikçi, uşak
nola gibi, aynısı
nolî gibi, aynısı
noq batma, dalış
noqav dalgıç
noqîkirin batırmak
nortirvan bekçi
noş şerefe!
noşdarî sağlık
noşî can be afyet olsun
noşîn içmek
nû yeni
nûbûn yenilenmek
nûçe haber
nûçegihan muhabir
nûh yeni
nûjen modern, çağdaş
nûjenî yenilik
nûner temsilci
nuqurçandin dürtmek, çimdik atmak
nûrandin katlamak
nûrkirin katlamak
nûser yazar
nuwaze mükemmel, harikulade
nûz mayhoş tat

O

ode oda
ol din
olandan yankılanmak
olçim geveze
oldar dindar
olperest bağmaz
onî kereste
organîze organize
organîzekirin organize etmek, düzenlemek
oxir uğur. ” Oxir be! ” Uğurlar olsun.

P

paç 1. öpücük. 2. bez parçası, çaput.
paçik bez parçası, çaput
paçinî paspal, pasaklı
paçkirin öpmek
pak temiz
pakkirin temizlemek
pakrewan şehit
pal dağ eteği
paldan yaslanmak, uzanmak, yatmak
paldank 1. koltuk. 2. dayanak.
pale tarım işçisi
palgeh koltuk, yastık
palpiştî destek, dayanışma
pan yansı, düz
panaz sahte mücevherler
pangeh ahır
panî topuk, ökçe
pankirin yassılaştırmak, düm düz etmek
paqij temiz
paqijî temizlik
paqijkirin temizlemek
par 1. arka, geri. 2. geçen sene. 3. pay, hisse.
parak börek
parastin savunmak, korumak
parêz diyet, rejim
parêzer avukat
parêzgar vali
parêzgeh vilayet
parêzkar koruyucu
parêzname savunma
parêzvan koruyucu, savunan
parkirin paylaştırmak
parsek dilenci
parskirin dilenmek
parsû kaburga
parzemîn kıta, büyük toprak parçası
parzûn süzgeç, filtre
pasevan bekçi, koruyucu
pastîn yaka
pate selam
patelêxistin selamlamak
paş geri, arka
paşbêj dedikodu
paşê sonra
paşgo ilave, ek
paşgotin dedikodu
paşil koyun
paşilbûn hamile olmak
paşîv gece yemeği
paşketin gerileme, gerilemek
paşling çelme
paşnav soyadı
paşverû gerici
paye rutbe, derece
payebilind üst düzey, rütbeli
payîn beklemek
payîz sonbahar
paytext başkent
pê 1. ayak, bacak. 2. sözcüğe ile, la ,le gibi anlamlar yükleyen bağlaç. Mesela: ” pê re” ile, birlikte.
pê ewlebûn güvenmek
pêbaz yaya köprüsü
pêbilîn uğraşmak
pêçan sarımak, sarılamak
pêçî ayak parmağı
pedagog eğitimci, pedagog
pedagojî pedagoji
pêdaketin uğraşmak, ilgilenmek
pêdivî gerekli, gereksinim
pêewlebûn güvenmek
pêgeh alan, saha, kapsam
pêgermok volta
pêgermok gerandin volta atmak
pêgiran hantal
pêhesîn fark etmek, hissetmek
pehîn tekme

pehînavêtin tekme atmak
pêjinkar duyarlı
pejirandin kabul etmek, onaylamakl
pejirîn kabul edilmek, onaylanmak
pêjn ses, seda
pêjna te nayê sesin solgun çıkmıyor.
pêjna tiştekî kirin sezmek, hissetmek
pêkan mümkün
pekandin sıçratmak
pêkanîn oluşturmak, gerçekleştirmek
pêkarîn alt etmek, güç getirmek
pêkenok fıkra
pêkhatin oluşmak, gerçekleşmek
pekîn sıçramak
pêkutî baskı, zulüm
pel yaprak
pelandin yoklamak, dokunmak
pêlav ayakkabı
pêlêkirin basmak
pelisandin ufalamak
pêlîstik oyuncak
pelişandin yıkmak
pelişîn yıkılmak
pêlkirin basmak
penaber mülteci, ilticacı
pend 1. öğüt, nasihat. 2. yumak.
pengizandin sıçratmak, fırlatmak
pengizîn sıçramak, fırlamak
penîr peynir
pênûs kalem
pênûsdank kalemlik
pêpan düztaban
pepûk 1. guguk kuşu. 2. "pepûkê/o" mec. beceriksiz, zavallı.
pêr önceki gün
pêrar iki yıl önce
perav sahil, kıyı
pêrayîbûn beğenmek
peresgeh tapınak
perest sözcüğe aşırı seven, tapan, soven gibi anlamlar katar.
pergal 1. düzen, sistem. 2. araç, alet.
pêrgî hev hatin karşılaşma
pêrgîn karşılaşma
pêrgîngeh bekleme salonu
perisandin geliştirmek
perisîn gelişmek, tekamül etmek
peritandin yolmak, yırtık pırtık hale getirmek
peritîn yolunmak
perkaz pervaz, pencere
peroş heyecan, telaş, heves
perpitîn çırpınmak, debelenmek
perwerdehî eğitim
perwerdekar eğitimci
perwerdekirin eğitmek
perwerdenas eğitim bilimcisi
pesendkirin onaylamak
pesindan övmek
pêsîr göğüs
pesn övgü
pest baskı, zulüm
pêt alev
pêş ön, önde, önce
pêşangeh sergi
pêşbazî yarışma
pêşbînî tahmin, öngörü
pêşbirk yarışma
pêşdaraz önyargılı
pêşdarazî önyargı
pêşeng öncü, lider
pêşewa lider, önder
pêşgîr havlu
pêşgotin önsöz
pêşî 1.sivrisinek. 2.hayalet.
pêşîn birinci, evvel
pêşkêşkar sunucu
pêşkêşkirin sunmak
pêşketin gelişme
pêşmerge fedai, savaşçı
pêşniyar öneri, teklif
pêşniyarkirin önermek
pêşniyarname önerge
pêşniyaz öneri, teklif
pêşnûma tasarı,proje
pêşnûmakirin tasarlamak
pêşû 1.sivrisinek. 2.hayalet.
pêşveçûn ilerleme
pêşverû ilerici
pêşwazî karşılama, protokol
pêşwazîkirin karşılamak
pêtîk kibrit
petîx kavun

pêvajo süreç
pevçûn kavga etmek
pêwendî ilişki
pêwendî sazkirin ilişki kurmak
pêwîst gerekli, lazım
pêwîstî gereksinim, ihtiyaç
pêxember peygamber
pexşan nesir, düzyazı
pey arka
peya yaya
peyabûn arabab hayvan vb. den inmek
peyam mesaj, ileti
peyarê kaldırım
peydakirin temin etmek
peyivîn konuşmak
peyker heykel
peykersaz heykeltıraş
peyman anlaşma, sözleşme
peymangirêdan anlaşma imzalamak
peyre sonra, sonradan
peyrewî taklid
peyrewîkirin taklid etmek
peyv sözcük, kelime
peywir görev, vazife
peywirdar görevli
peywirdarkirin görevlendirmek
pez küçük baş hayvanların genel adı
pî 1. ayak 2. kol
pidû damak, diş eti
pifkirin üflemek
pijandin pişirmek
pijîn pişmek
piling 1.kaplan. 2.cemre.
pîn tekme
pîne yama
pir 1.köprü. 2.çok, fazla
pîr yaşlı
piranî çoğunluk
pîrbûn yaşlanmak
pirç kıl, saç, tüy
pîrek kadın
pîrelk cin
pîrik 1. nine 2. ebe
pîroz kusal
pîrozbahî kutlama
pîrozkirin kutlamak
pîrozname tebrikname
pirpirîk kelebek
pirs 1.soru, sorun. 2.sözcük.
pirs arastekirin soru yöneltmek
pirsgirêk sorun, problem
pirsîn sormak
pirsiyar soru, soruşturma
pirsiyarkirin sormak, soruşturmak
pirsjêkirin sormak
pirtûk kitap
pirtûkfiroş kitapçı
pirtûkxane kütüphane
pisîk kedi
pismam amcaoğlu
pispor uzman, yetkin
pisporî uzmanlık
pîst yaka
pistepist fısıltı
pişaftin asimile etmek
pîşe meslek
pîşesazî endüstri, senayi
pişkîn hapşırmak
pişko cemre
pişkul küçükbaş hayvan dışkısı
pişt 1. sırt 2. bel kuşağı 3. ard, arka
piştên kuşak
piştepiştî birlik ve beraberlik
piştevan destekçi, yandaş
piştevanî destek
piştgir destekçi, yandaş
piştgirî destek, dayanışma
piştgirîkirin desteklemek, katkıda bulunmak
piştgirtin desteklemek, arka çıkmak
piştî 1. sırtlanan yük 2. den sonra
piştî nîvro öğleden sonra
piştrastbûn güvenmek
piştrastkirin güven vermek, temin etmek
piştre sonra, sonradan
pîvan ölçüt, kriter
Pîvanên Kopenhagê Kopenhag Kriterleri
pîvîn ölçmek
pîvok çiğdem
piyale bardak, kadeh
piyan tepsi
pol 1. sınıf 2. köz, çelik
polat çelik

ponijîn derin derin düşünmek
postager postacı
poz 1. burun 2. uc, sivrilik
pozberî çekişme, rekabet, çatışma
pozbilind kibirli
pozheçî karga burunlu
pûç çürük, bozuk
pûçkirin 1. çürütmek 2. geçersiz kılmak, ilga etmek
pûg kar tipisi
pûjan nane
pûrkirin meyve, sebze vb. soymak
pûrt kuş tüyü
pûtepêdan dikkat, özen veya itina göstermek
puwaz diş dolgusu

Q

qabqab takunya
qad yer, alan, meydan
qafik kiremit
qafqiloz toprak kaplar
qajik sakız ağacından elde edilen sakız
qalkirin 1. sözetmek, bahsetmek 2. gümüşü yabancı maddelerden arındırmak
qalo üzerinde ekmek pişirilen yassıtaş ya da kiremit
qam boy
qamkinik kısa boylu
qanik sapan
qaqê yumurta
qaqlîbaz martı
qaqreş rengi siyaha çalan kabak türü
qarç mantar ağacı
qarûşe çalı süpürgesi
qas kadar
qasid elçi
qaşo sözde, güya
qe hiç, asla
qeb güreş
qebalek duvar içinde ufak dolap
qeda bela, felaket
qedandin bitirmek
qedemgeh tuvalet
qedexe yasak
qedexekirin yasaklamak
qedîn bitmek
qef bir kaya ya da ırmak kenarındaki oyuk
qefş bir tutam ot ya da saç
qehirandin sinirlendirmek, öfkelendirmek
qehirîn öfkelenmek, sinirlenmek
qehitîn bazı şeylerin kıt olması yada hiç bulunmaması
qelandin kızartmak
qelax tezek, istifi
qelew şişman
qelî kavurma
qelibîn yarıp geçmek, içine dalmak
qeliqandin kararsızlığa düşmek, tahrik etmek
qeliqîn kararsızlığa düşmek, tahrik olmak
qelîsêl sacda kızartılmış et üzerine, sarmısaklı yoğurt dökülerek yapılan bir yemek
qelişandin yarmak
qelişîn yarılmak
qelîştek yarık
qelizîn fırsatını kollamak
qelp sahte
qels zayıf
qelsî zayıflık
qelş yarık
qelûn pipo
qemer yağız
qemirîn bronzlaşmak, kızarmak
qemsî dedikoducu
qemtik küçük ipek mendil
qena bari, hiç olmazsa
qenc iyi güzel
qencî iyilik
qentere oluk şeklinde uzun bir direk
qeram kapak
qerandin ıstırabını dindirmek, sukünete kavuşturmak
qerase 1. iriyarı kimse 2. kaldıraç
qereçi çingene
qeresî kiraz
qerf şaka, espri
qerfî mizahi
qerisandin 1. zorlayarak yerleştirmek 2. dondurmak
qermiçandin buruşturmak, büzmek
qermiçîn buruşmak, büzülmek
qermîçok buruşukluk
qerpal yırtık pırtık, lime lime
qersûn geniş ağızlı çömlek
qertaf 1. dilbilgisinde ek 2. kovandan bal almak için kullanılan araç

qerwaş kadın hizmetçi
qerz borç
qerzdar borçlu
qesem yemin, and
qet hiç, asla
qet nebe bari hiç olmazsa
qetandin koparmak, kesmek, yırtmak
qeşa buz
qeşagirtin buz tutmak
qeşardin bir şeyin kabuğunu soymak
qeşeng yakışıklı
qeşmer soytarı, kişiliksiz
qetîn kesilmek, kopmak, yırtılmak
qevz sıçrama, atlama
qewan müzik plağı
qeware form, kalıp
qewimîn olamk, meydana gelmek
qewîn sağlam, dayanıklı
qewirandin kovmak, def etmek
qewitî tembih
qewîtlêkirin tembihlemek
qewl süz etmek, demek
qêxane omlet
qey cümleye sanmak, sanki anlamını katar ve ayrıca her halde anlamına gelir
Qey we got çi ye? Siz ne sandınız?
qeyar toprak kapları yapıştırmak için kullanılan zamk
qeyran kriz
qez ipek
qezaz ipek satan, elbise diken, terzi
qîç göz kırpma
qidûm şekil, biçim
qijilandin kızartmak
qijilîn kızarmak
qijnik kene
qilêr kir, kirli
qilîbûn gıdıklanmak
qilik ağaçtan yapılan kapı kilidi
qiloç boynuz
qilûmik 1. felç yada romatizmadan organları eğrilmiş kimse 2. dalları kesilmiş ağaç
qîm yetinme, kanaat getirme
qîma xwe pê anîn yetinmek
qinare mezbaha
qinik kümes
qinût cimri, pinti
qinyat inan
qîq 1. iskelet 2. zayıf, ince uzun boylu kimse
qîqbûn iskelet gibi olmak
qîr zift
qîrandin bağırmak, feryad ettirmek
qird maymun
qirdik kişiliksiz, gülünç
qirêj kir, kirli
qirêjbûn kirlenmek
qirêjkirin kirletmek
qirên kavga, dövüş
qirîn çığlık
qirkirin yok etmek, katliam
qirpik geğirti
qirpikhilatin geğirmek
qisekirin konuşmak
qoç vahşi hayvan avında kullanılan kapan
qolinc omuz kürek kemikleri ve buraya gelen sancı
qonax aşama, merhale
qonser konser
qor dizi, sıra
qorede çok zayıflamış hayvan
qorik kalça
qorzî köşe
qose sigara ağızlığı
qû guguk kuşu
qûç taş yığını
qudûmşkestin şekli bozulmak, takatten düşmek
qul delik
qulbik çapa
quling turna
qulipandin çevirmek, devirmek
qulipîn çevrilmek, devrilmek
qulkirin delmek
qulqule menteşe
qulqulî 1. delik deşik 2. mağara
qûn göt, kıç, makat
qunc köşe
quncik köşe
qûnde homoseksuel, argo da ibne
qûnek homoseksuel, argo da ibne
quntar dağ eteği
Qur' an Kur' an
quraftin bükerek kırmak

qure kendini beğenmiş, kibirli
qurf büyük korku, panik
qurtandin yudumlamak
qurufandin panik yaratmak
qurufîn paniğe kapılmak
qusan el ya da ayakta içinde su biriken kabarcıkların meydana gelmesi
qusandin kesmek, kırpmak
qut kesik, kopuk
qût 1. gıda, azık 2. tavuk yemeği
qutbûn kesilmek
qûşxane kulpuz tencere
qutifîn çok korkmak
qutik gömlek
qutim ağaçlar kesildikten sonra yerde kalan kökü
qutkirin kesmek
quz am, vajina

R

raberkirin açıklamak, sunmak
rabezîn çatışmak, saldırıya geçmek
rabirdû geçmiş
rabûn kalkmak, sökülmek, yükselmek
raçavkirin gözetlemek
radan sokmak
rade derece, düzey
radest teslim
radestbûn teslim olmak
radestkirin teslim etmek
ragihandin 1.iletmek, bildirmek, iletişim. 2.ilan etmek.
ragirtin dayanmak, tahammül etmek
rahêl üst taraf veya bölge.
rahiştin uzanıp almak, kapmak
rajêr en alt, en aşağı, alt taraf
rajor en üst, en yukarı, yukarı taraf
raketin uyumak
rakirin kaldırmak, sökmek
rakişandin çekmek, sökmek
raman düşünce, fikir
ramedîn yatmak, uzanmak
ramîn düşünmek
ramûsan öpücük
ramûsîn öpmek
ramyarî siyasi
rapêçan sarmak
rast doğru, gerçek
rastbîn gerçekçi, realist
rasteqîn gerçek, hakikat, realite
rasterast doğrudan, direk
rastgir sağcı
rastgo doğrucu
rastî gerçek, realite
rastkêş cetvel
rastnivîs imla
ravekirin izah etmek
rawestan durma
rawestandin durdurmak
rawestgeh durak
rawestî dur
rawestîn durmak
rawestîna rêzgirtinê saygı duruşu
raxistin sörmek, döşemek
ray düşünce, fikir
raya giştî kamuoyu
raye yetki, otorite
rayedar yetkili
raz sır, giz
razan yatmak, uyumak
razandin yatırmak
razber soyut
rê yol, yordam
rêbaz 1. yöntem. 2. ekol.
reben zavallı, bahtsız, fakir
rêbendan ocak ayı
rêç iz
rêçgerandin iz sürmek
rêdan izin vermek
ref dizi, sıra, raf
reftar davranış, tutum
rêgeh güzergah
regez ırk, soy
rêgez ilke, prensip
regezperest ırkçı
rêhesin demiryolu
rêje oran, nispet
rêkeftin anlaşma
rêkûpêk düzenli
remil fal
remildar falcı
renc eziyet etmek
reng renk
rengandin renklendirmek
rengdêr dilbilgisinde sıfat
rengîn renkli
rep dik
repbûn dikleşmek (erkeğin ereksiyonu)

rêpîvan 1. kural, kaide. 2. yürüryüş.
req sert, kas katı
reqisandin müzikle oynatmak
reqisîn oynamak
reqs dans, halay
resen orijinal, otantik, asil
rêstin eğirmek
reş kara
reşandin serpmek, serpiştirmek
reşbelek name
reşbîn karamsar
reşgirêdan yas tutmak, matem
reşik 1. göz bebeği. 2. siyahi. 3. zenci.
rêşkirin tahta, tencere, demir gibi şeyleri kazımak
reşnivîs müsvete, karalama
rev kaçış, firar
revandin kaçırmak
rêveber yönetici
rêveberî yönetim
revîn kaçmak
revok kaçak, firar
rewa meşru, yerinde
rewayetî meşruluk
rêwî yolcu
rêwî, ngî yolcu, luk
rêwîngî yolculuk
rewisîn saç, tüy, kıl ve benzerlerin hafiften yanması
rewişt ahlak, karekter
rewneq görkem, zarafet, ihtişam
rewneqdar görkemli, ihtişamlı
rewrewk serap, sanrı
rewt uzun sırık
rewş durum
rewşa aborî ekonomik durum
rewşa awarte olağanüstü hal
rewşen aydın, açık
rewşenbîr aydın, entellektüel
rex taraf, yön
rêx 1. mayıs. 2. hayvan dışkısı.
rêxistin örgüt
rexne eleştiri
rexnegir eleştirmen
rexnegirtin eleştirmek
rexnekar eleştirmen
rexnelêkirin eleştirmek
rext fişeklik
reyîn havlamak
rez bağ
rêz 1. saygı, hürmet. 2. sıra. 3. satır, dize.
rêzan öncü,yol gösteren
rezber eylül ayı
rêzdar saygıdeğer
rêzgir saygılı
rêzgirtin saygı gösterme
rêzik 1. satır. 2. kural.
rêziman dilbilgisi, gramer
rêzkirin dizmek, sıralamak
rêzname tüzük, yönetmenlik
rezvan bağcı
ricifîn titremek
rih sakal
riha kurtuluş
rihabûn kurtulmak
rihakirin kurtarmak
rihberdan sakal bırakmak
rijandin dökmek
rijî 1. kömür. 2. yağız hayvan.
rijîn dökülmek
rik inat, kin
rikdar inatçı, kindar
rikeberî inatlaşma
riko inatçı, ısrarcı
rikrikîn titremek
rim mizrak
rimbaz mızrakçı
rind güzel, iyi
rindî güzellik, iyilik
rist 1. rol. 2. satır.
rîş şart çıbanı
rişk bit yumurtası
rîtin sıçmak
rivîn alev
riwange bakış açısı
rizandin çürütmek
rizde menteşe
rizgarbûn kurtukmak
rizgarî kurtuluş
rizgarkirin kurtarmak
rizîn çürümek
ro gün, gündüz

roj 1. güneş. 2. gün, gündüz.
roj hilat güneş doğdu
rojane günlük
rojava batı
rojavayî batılı
rojbaş iyi günler
rojev gündem
rojgeran gezegen
rojhilat doğu
rojhilata navîn ortadoğu
rojhilate navîn ortadoğu
rojhilatî doğulu
rojî oruç
rojîgirtin oruç tutmak
rojing baca
rojname gazete
rojnameger gazeteci
rojnamevan gazeteci
rojnivîsk günce, günlük
ron 1. saydam, berrak, açık 2. sıvı, sulu
ronak parlak, aydınlık
ronakbîr aydın, entellektüel
rondik gözyaı
ronî aydınlık
rovî 1. tilki 2. bağırsak
rû yüz, çehre
rû jê badan yüz çevirmek
rûbar ırmak, akarsu
rûçikandin yolmak
rûdan 1. gelişme, olay. 2. şımartmak.
rûgêr şımarık
rûgeş güleç
ruhstîn ezrail
rûken sevimli, sempatik, güleryüzlü
rûmet onur
rûmetdar onurlu, şerefli
rûn yağ
rûniştin 1. oturmak, ikamet etmek. 2. oturum, celse.
rûnkirin yağlamak
rûpel sayfa
rûpûş maske
rûpûşk maske
rûreş utanmaz, ikiyüzlü, sahtekar
rûsar asık suratlı, antipatik
rûspî 1. ileri gelen, bilge. 2. aklanmış.
rûspîbûn aklanmak, berat etmek
rût çıplak, bomboş arazi
rûv apış arası, kasık
rûxandin yıkmak, tahrip etmek
rûxîn yıkılmak, tahrip olmak

S

sako ceket, palto
sal yıl, sene
sala teze yeni yıl
salane yıllık
salawext yılboyunca
salname takvim
saloxdan haber vermek, salık
saloxgerî istihbarat
salroj yıldönümü
saman mülk, servet
sar soğuk
sarinc buzdolabı
sarûgerm ılılık
satil bakraç, kova
sator satır
savar bulgur, bulgur pilavı
saw korku, dehşet
sawar bulgur, bulgur pilavı
sax diri, sağ, sağlık
sax be teşekkürler, sağ ol
sax bî teşekkürler, sağ ol
saxî sağlık
sazdêran konser
sazî kurum, kuruluş
saziyên fermî resmi kuruluşlar
saziyên mîrî kamu kuruluşları
sazkirin kurmak, organize etmek, düzenlemek
sazûman 1. kurum, kuruluş. 2. sistem.
se köpek, it
sê üç
sed yüz
sede yüzyıl
sedem neden, sebeb
sedsal yüzyıl
sefandin süzmek, damıtmak
sefîn süzülmek
segavî köpek balığı
seglawî soylu, asil at
sêgoşe üçgen
sêguh dirgen
seh 1. duyu, sezgi. 2. gölge.
sehbûn sezilmek
sehkirin sezmek
sekinandin durdurmak, dindirmek
sekinîn durmak, dinmek
sekû bank, sıra, seki
sêl ekmek pişirme sacı
selexane 1. mezbaha. 2. başıboş, serseri.
selik sepet, küfe
sêlim merdiven
selmandin ispat etmek, saptamak
semt ihtiyat
semyan öncü, lider
seng ağırlık, değer
sengandin tartmak
senger siper, mevzi
sengîn 1. ağır. 2. taş.
sênî sini, tepsi
sepandin 1. dayatmak, uygulamak. 2. yaptırım.
sepîtk tavan
seqa atmosfer
seqakirin bilemek
seqem şiddetli ve kuru soğuk
ser 1. üst, üst taraf. 2. baş, kelle.
serad iri delikli kalbur
seranser baştan başa
serata önce
seratayî ilk
serbajar başkent
serban çatı
serbaz subay, asker
serberz onurlu, mağrur
serbest serbest, liberal
serbestberdan serbest bırakmak, tahliye etmek
serbestî liberalizm, serbestlik
serbijîşk başhekim
serbilind mağrur, onurlu

serbixwe bağımsız, özerk
serborî macera, hatıra
sercem tüm, hepsi, bütün
serdab altgeçit, tünel
serdan ziyaret, görüşme
serdanpê baştan aşağı
serdem dönem
serdest egemen, muktedir
serdeste onbaşı
serdestî egemenlik, üstünlük
serek önder, öncü, lider
sererast düzgün, düzenli, olması gereken gibi
sererastbûn düzelmek
sererastkirin düzeltmek
serêş başağrısı
serfermandar başkomutan, genel kurmay başkanı
serfiraz başarılı, onurlu
serfirazî başarı, zafer, galibiyet
sergêj sersem
sergêr öncü, rehber
sergerm heyecanlı, çakırkeyf
sergîn gübre, tezek
sergovend halay başını çeken
serheng albay
serhewa uzunhava makamı
serhişk kalın kafalı, inatçı
serî uç, baş
serîhildan başkaldırmak, isyan etmek, başkaldırı, isyan
serîlêgerandin mec. zor duruma düşürmek, uğraştırmak
serinc dikkat, not
serincrakêş ilginç, dikkat çekici
serîpê kelle paça
serjêkirin başını kesmek
serjimar nüfus
serjimêr istatistik
serjinik kılıbık
serkeftî başarılı, üstün
serkeftin başarı, zafer
sêrkirin izlemek, seyretmek
serlêdan başvuru
serlîq bölük komutanı
serma soğuk hava
sermagirtin soğuk algınlığı
sermed ebedi, sonsuz
sermedî sonsuzluk
sernav başlık
sernişîv baş aşağı
sernivîs başyazı
sernivîskar başyazar
sernivîş aşağıya doğru
sernûçe manşet
serokatî önderlik
serokê giştî genel başkan
serokkomar cumhurbaşkanı
serokwezîr başbakan
serpêhatî hatıra, serüven
serpel teğmen
serperî deniz kızı
serperişt yönetici, öncü
serpîrek kılıbık
sersal yılbaşı
sersar duyarsız
sersarî duyarsızlık
sersaxî baş sağlığı
serşok banyo
sertîr meme ucu
serwext bilinçli, bilgili
serwextbûn uyanık olmak
serwextkirin bilgilendirmek, ikna etmek
serxwebûn bağımsızlık
sêşem salı
sewak başıboş, serseri
sewal hayvan
sêwî öksüz
sext sert, haşin, çetin
seya sıva
seyandin sıvamak
seyd av
seyda hoca, bilge, din alimi
seydvan avcı
seyr ilginç, tuhaf
seyran piknik, gezi
seyrangeh piknik veya gezi yeri
seza ceza
sezakirin cezalandırmak
sêzdeh onüç
sî 1. gölge. 2. otuz sayısı.
sibe 1. yarın. 2. sabah.
sifir bakır
sîgeh gölgelik

sih 1. gölge. 2. otuz sayısı.
silav selam
silavdayin selam vermek
silavkirin selamlamak
silavlêkirin birini selamlamak
silim merdiven
silûk inziva
sîm gümüş
simbêlbeloq palabıyık
sinc ahlak, karakter
sind örs
sindif hayvan kilidi
sing kazık
sîng göğüs, bağır
sînor sınır
sîpel şelale
sîqal 1. cila. 2. pürüzsüz, parlak.
sir esinti
sîr sarmısak
sîrkut içinde sarmısak dövülen araç
sirûd marş
sirûda neteweyî ulusal marş
siruşt doğa
siruştî doğal
sîsark akbaba
sîsik 1. meyve çekirdeği. 2. güzel, sempatik kız.
sîsirk cırcır böceği
sist gevşek
sistî gevşeklik
sistkirin gevşetmek
sitem zulum, baskı
sivik hafif
sivikahî hafiflik
sivikbûn hafiflemek
sivikkirin hafifletmek
siving dam saçağı
sivnik süpürge
siwarbûn binmek
sîxur ajan, casus
siyele ıspanak
siyer yatak dolabı
sizadan cezalandırmak
sober yüzücü
soberîkirin yüzmek
sol ayakkabı
solbend ayakkabıcı
solîn çiçek tarlası
solîne çiçek tarlası
sond yemin
sondxwarin yemin etmek
sone ördek
sor kırmızı, kızıl
soravk ruj
sorewilk flamingo kuşu
sorik kızamık
sosik uğur böceği
sosin süsen
sosret tuhaf, acayip
sotin yakmak
soz söz, vaad
sozdan sözvermek
sozdar söz veren, sözlü
sparte 1. ödev. 2. emanet.
spartin emanet etmek, teslim etmek, havale etmek
spas teşekkür
spasdar müteşekkür
spaskirin teşekkür etmek
spêde tan, sabahın alaca karanlığı
spehî güzel, loş
spêle gece görünen hayalet şeklindeki görüntüler, hayalet
spî beyaz, ak
spîçolkî solgun
spîkirin beyazlamak
spîndar kavak ağacı
standin almak
star barınak, korunak
stargeh sığınak, barınak
stem baskı, zulüm
stembar ezilen
stemkar ezen, zalim
stêr yıldız
stêr rijîn yıldız kayması
stêr xuricîn yıldız kayması
stêrnasî astroloji
stewîn olgunlaşmak
stewr kısır hayvan
stî bayan, hanım
stîl uslup, stil
stirî 1. diken. 2. boynuz.

stran türkü
stranbêj şarkıcı
strandin 1. korumak, esirgemek. 2. hamur vb. yoğurmak.
stranê serhewa uzun hava
strîzerk ebegümeci
stû boyun
stûker ense, yaka
stûr kalın
stûxwar ezik, boynu bükük, zavallı
sûd yarar
sûdwergirtin yararlanmak
sûk çarşı
sûlav şelale
sûsik bıldırcın
sûtal lümpen, iskarta, moloz
sûtar bir şeyden çekinmeyen, çılgın, korkusuz
sûtin bilemek

Ş

şaban duvak
şabaş bahşiş ve bağış
şabûn eğlenmek, sevinmek
şadî mutluluk, sevinç
şagirt çırak, öğrenci
şahî eğlence, etkinlik
şahîk parlak, kaygan, pürüzsüz
şahrê anayol
şal pantolon
şalyar bakan
şambelîlk buzdan sarkıt
şambelot kestane
şamik hindi
şanazî onur, iftihar
şande heyet
şandî elçi
şandin göndermek, yollamak
şane 1. hücre. 2. inşallah.
şanenav imza
şanepirs soru işareti
şaneşîn balkon
şanîdan göstermek
şanik ben
şano tiyatro
şanoger tiyatrocu
şar şehir, kent
şaredar belediye başkanı
şaredarî belediye
şareza uzman, yetkin
şaristan uygarlık, medeniyet
şaş yanlışlık
şaşbûn şaşırmak
şaşkirin şaşmak, yanılmak
şaşwaz şaşkın
şax 1. ağaç dalı. 2. şube, bölüm.
şayesandin betimlemek
şayeser tasvir, betimleme
şayiş tasa, kaygı, hüzün
şayişkişandin üzülmek, kaygılanmak
şe tarak
şebikîn eli ayağı tutulmak
şeh tarak
şehetîn yanılmak
şekal ayakkabı
şekir şeker
şekirdank şekerlik
şekirê kabik kesme şeker
şekirê toz toz şeker
şekirin taramak
şekirmiz şeker hastalığı
şekok 1. yabani armut, ahlat. 2. argoda daşak.
şelaf dalkavuk, yağcı
şelafîkirin yağcılık ve yardakçılık yapmak
şêlandin soymak, gasp etmek
şelhandin soymak, gasp etmek
şelipîn 1. dil veya ayak sürçmesi. 2. gaf yapmak.
şemî cumartesi
şemitandin kaydırmak
şemitîn kaymak
şemîtok kaygan
şemûk eşik
şênber somut
şeng canlı, coşkulu, şen şakrak
şengebî salkım söğüt
şengist unsur, öğe
şênî ahali, sakin
şepal 1. dişi aslan. 2. güzel, şuh, yakışıklı.
şepilandin ağızdan kaçırma
şepirze sefil, kötü, dağınık
şeqitîn elbise vb. yırtılması
şer savaş, kavga
şêr aslan
şêranî tatlı
şerbik küçük su testisi
şerê qirêj kirli savaş
şerê taybet özel savaş

şêrîn şirin, sevimli, sempatik
şerm ayıp, utanç
şermezarkirin kınamak
şermkirin utanmak
şermoke utangaç, çekingen, içine kapanık
şerpeze sefil, kötü, dağınık
şerpîn sağnak yağmur
şervan savaşçı
şêst altmış
şêt çılgın, deli
şeş altı
şev gece
şevbuhêrk gece sohbeti
şevger uyur gezer
şevîn gece otlaması, gece ile ilgili
şevnimêj kandil gecesi
şevreşk hayalet
şêwakarî güzel sanatlar
şewat yanma, yara acısı
şewate yangın
şêwaz uslup, stil
şêwe biçim, şekil
şêwekarî güzel sanatlar
şêwirgeh danışma
şêwirîn danışmak
şewitandin yakmak
şewişîn sendelemek, yalpalanmak
şewitîn yanmak
şewk olta
şeyda 1. büyükelçi. 2. kara sevdalı, çılgın.
şeyîn kişnemek
şeyt tekerlek
şeytanok salyangoz
şibake pencere
şibandin benzetmek
şibîn benzemek
şidandin sıkmak, sarmak, ambalajlamak
şik kuşku, şüphe
şikbirin akıl etmek
şikdar ikircikli
şil ıslak, yaş
şîlan kuş burnu
şile lale
şilemenî sıvı şeyler
şilfûtazî çırılçıplak
şilî yağmur, ıslaklık
şilope karla karışık yağmur
şimik terlik
şimşal filüt, kaval
şîn 1. mavi. 2. yas, matem.
şîngirêdan yas tutmak
şîr süt
şîranî tatlı
şîregerm ılık
şîret öğüt, nasihat
şîretkirin öğüt vermek, nasihat etmek
şîretlêkirin öğütlemek
şîrfiroş sütçü
şîrovekar yorumcu
şîrovekirin yorumlamak
şiv sopa, çubuk
şîv akşam yemeği
şivan çoban
şiverê patika
şixul çalışma, iş
şixulandin çalıştırmak
şixulîn çalışmak
şiyan güç, kudret, yapabilmek, muktedir olmak
şkandin kırmak
şkeft mağara
şkestî kırık
şkestin kırılmak
şkeva yufka, mayasız ekmek
şop iz
şop vekirin çığır açmak
şopger izci
şor 1. tuzlu. 2. söz, kelam.
şorbe çorba
şorbehûr işkembe çorbası
şorêberê atasözleri
şorebî salkım söğüt
şoreş devrim
şoreşger devrimci
şoşban sağdıç
şox û şeng neşeli coşku
şoxûşeng cilveli, albenili, şuh, yosma
şû koca, eş
şûkirin kocaya varmak
şûn yer
şûnewar mekan, yurt
şûr kılıç

şûrbaz eskrimci
şûre barut
şûrkêş bir şeyi ölümüne savunan
şût 1. kurnaz. 2. namussuz.
şûştin yıkamak
şûv nadas
şûvhiştin nadasa bırakmak

T

ta büklüm, kat
ta lêrabûn ateşi çıkmak
tabir sıtmalı hastların sıtmasını kesen
tagîr taraftar, sempatizan, yandaş
tahde eziyet, zülüm
tajî tazı
takekes ferd, birey
takekesî bireyser
tal boş
talde kuytu, sapa
talî son, sonunda
talkirin boşaltmak
tam tat
tamara xewê uyku mahmurluğu
tamijîn cezb olmak, tadına varmak
tamkirin tatmak
tamsar tatsız, tuzsız
tamtîtik lezetli
tar kasnak
tarawgeh sürgün yeri
tarî karanlk, koyu
tarî keteerdê havanın karaması
tarîbûn havanın kararması
tarkirin paylaşmak
taştê kahvaltı
tav güneş
tavehîv mehtap
tavî az yağmur
tavilê hemen, anında, derhal
tawan suç
tawanbar suçlanan
tawanbarkirin suçlamak
tawî sıtmalı
tax mahale
taxûk kızak
taybet özel
taybetmendî özellik
taye tekerlek
tazî çıplak
tazûg kızak
tê ip
tebat sabır, sebat
tebatî dilbilgisinde pasif, edilgen
tebatkirin sabretmek, sebat göstermek
tebax ağustos ayı
têbinî not, dipnot
tebitandin sakinleştirmek, dindirmek
tebitîn sakinleşmek, dinmek (canlılar içn)
têdan bulaştırmak, boya vb. sürmek
têdeman takılıp kalmak, içinde çıkmamak
tefandin söndürmek
tefîn sönmek
teftî buğday çorbası
têger bulaşıcı
têgerîn bulaşmak
têgih kavram, terim
têgihiştin anlamak, kavramak
têgîn terim, kavram
tehn ineleyici söz
tehnlêdan iğnelemek, taşlamak
tej kilim
tekane biricik
têkber eşya
têkbirin yenmek, etkisiz kılmak
têkçûn yenilmek, dağılmak, çökmek
têkdan kışkırtmak, provaka etmek
têkel karma, kozmopolit
têketin giriş, girmek
têkildar alakadar, ilgili
têkilî ilişki, alaka
têkilî danîn ilişki kurmak
têkoşer militan, savaşçı, direnişçi
têkoşîn mücadelemücadele etmek, uğraşmak
tekujî katliam, soykırım
têkûz eksiksiz, tamam, komple
telêkirin katmak, eklemek
televîsyon televizyon
teliqîn köpek, domuz, vb. doğumu

tem 1. sis 2.bulutumsu yıldız.
temartin toprağa gömmek
temaşe seyir, izleme
temaşekar seyirci, izleyici
temberî erkeğin kakülü
temel mal, varlık
temen ömür
temendirêj uzun ömürlü
temezî renkli bir baş örtüsü
temirandin söndürmek
temirîn sönmek, gebermek
tenbû kene
tendûr tandır
tendurist sağlıklı
tenduristî sağlık
tenê yanlız, tek başına
tenêtî yalnızlık
teng dar, sıkı
tengal kaburga altı bölümler
tengasî sıkıntı, bunalım; darlık
tengav sıkkın, daralmış
tengavbûn sıkılmak, rahatsız olmak
tengavkirin sıkmak, rahatsız etmek
tengbûn daralmak
tengezar sıkıntılı, tedirgin, stresli
tengezarbûn sıkılmak, bunalmak
tengezarî sıkıntı, stres
tengezarkirin bunaltmak
tengijîn sıkışmak, bunalmak, çok kızmak, öfkelenmek
tengkirin daraltmak
tenî iş, kurum
tenik ince
tenîper karbon kağıdı
tenişder kapı pervazı
tenişt yan
tep hile
teparik tıkaç
tepeserî zulüm, baskı
tepeserkirin tepelemek
tepisandin tepelemek
tepkirin darbeden kurtulmak için eğilmek
teplû baygınlığa yol açan bir hastalığ
tepres hilekar
teqal yuvarlak, yassı şey
teqandin patlatmak
teqemenî patlayıcı
teqez kesin, mutlaka
teqil ağırlığı olan şey
teqilandin tartmak
teqin çamur balcık
teqîn patlama, patlatmak
teqinîn çamura batmak
ter yaş ağaç ve odun
têr tok, doymuş
terabûn yüksekten düşmek
terafkirin yolmak
terane mizah, eğlence, oyun, nağme, ahenk
têrbûn doymak
têrekirin batırmak, geçirmek (iğne vb.).
têrêkirin yetmek, yeterli olmak
terî kuyruk
terifandin gözü acıtmak
terikandin terketmek ayrılmak
têrkirin doyurmak;
terlan yakışıklı, delikanlı
term ceset, kadavra, büyük ayı, takım yıldızı
terpilîn tökezlemek, sendelemek
terxankirin ayırmak, tahsis etmek
teşe biçim, form, şekil
teşegirtin biçim almak, biçimlenmek
teşî iğ
teşk bacağın aşık kemiği ile kalça arasındaki bölüm
teşt teşt, leyen
tev herkes, tüm
tevdan karıştırmak, eşelemek
têvel çeşitli, muhtelif
têverdan çalkalamak
tevger hareket, davranış
tevgerîn hareket etmek, davranmak
tevir kazma
tevirkirin çapalamak
tevizîn vücudun uyuşması
tevlihev karışık, karmaşık
tevtefîk kemençe
tevşo keser
tew hiç
tew tew peh peh anlamındaki önlem
tewan güç, kudret, yapabilimek, edebilmek
tewandin bükmek
tewang dil bilgisinde çekim, büküm

tewaş yağ
tewîn bükülmek
tewş denge
tewz alay
tewzkirin alay etmek
têxistin koymak, sokmak
teyfik tabak
teyisandin parlatmak
teze yeni
tî 1. susamış, 2. kadının erkek kardeşi.
tî bûn susamak
tif tükürük
tifik ocak
tifing tüfek
tifkirin tükürmek
tijî dolu
tijîbûn dolmak
tijîkirin doldurmak
tîjmar solucan
tika rica
tikakirin rica etmek
tîke kuşbaşı eti
tilî parmak
tilyak uyuşturucu
tilyakêş uyuşturucu kulanan
tilyakfîroş uyuşturucu satıcısı
tim hep, sürekli, daima
tîmên taybet özel tim
timtêl kıyafet
tîn ısı, hararet
tinaz alay
tinazpêkirin alay etmek, dalga geçmek
tinazwer ironik
tîp harf; grub
tîprêz dizgici
tîprêzî dizgi
tîr ok
tiral tembel
tirat müsabaka, karşılaşma
tirêj güneş ışını, ziya
tirek osurukçu
tîremar ok yılanı
tîrendaz okçu
tirî üzüm
tîrik oklava
tirimbêl otomobil
tîrk saatin ibresi
tîrkirin koyulaşmak
tirs korku
tirsandin korkutmak
tirsîn korktular
tirsnak korkunç
tirsonak korkak
tirş ekşi; salça
tirşî ekşilik,turşr
tirşik güveç
tisî yavan, katıksız
tisnak korkunç, tehlikeli
tiştonek bilmece
tivîlk kumru
tivir turp
tixub sınır
tixûb sınır
tizbîh tezbi
tizrûg sülük
tol öc, arsız oruspu
tolaz çpkın
tolgîn sardunya
tolhildan intikam, intikam akmak
tolhildêr intikam alan
tolik ebegümeci
tomargeh stüdyo
tomarkirin kaydetmek
tor ağ
tora agahiyan bilgi ağı
toraq çökelek
torevan edebiyatçı
torîk çakal
torim deve yavrsu
totik akıl
totikvala akılsız, tahtasız, eksik
totirne iriyarı adam
tov döl, tohum
tozî dilim
tozik sıpa
tozîkirin dilimlemek
tu hiç, asla
tûj sivri, acı keskin, biber acısı
tûjkirin sivriltmek;bilemek
tûlemar kobra yılanı
tund sertlik, şiddetli
tundî şertlik, şiddet

tundraw radikal, aşırı
tûqesp kara dut
tûr torba, poşet
tûrebûyîn galeyana gelmek, sinirlenmek
tûtevîn muhabet koşu
tûşîhevbûn karşılaşmak:; çarpışmak
tûtik düdük
tûtya çinko; bulunmaz şey
tûzik tere otu
tûzîkirin karpuz, elma, vb. dilimlere ayırmak
twanasî kriminoloji
twankar suçişleyen

U

u Kürt alfabesinin u harfi

Û

û ve
ûşt gerekçe, neden

V

vajî ters yüz
vajîkirin tersyüz etmek, mec. çarpıtmak
vala boş
valabûn boşalmak
valahî boşuk, uzay
valakirin boşaltmak
vatinî görev, işlev
veberhênan ekonomi, yatırım
vebijartin ayıklamak
vebirîn kesinleştirmek
vebûn açılmak, açılış
vêce bu, kez, bu sefer
veçinîn sakınmak; çorap vb. şeyleri tamir etmek
veciniqandin ürkütmek, irkiltmek
veciniqin irkilmek, ürkmek
veçırandin yün ve pamuk türü şeyleri birbirinde ayırmak
vedan eşmek, deşmek
veder tecrit edilmiş, dışlanmış;
vederkirin dışlamak, tecih etmek
vedîtin keşf etmek
vedizîn gizlenmek, saklanmak
vedor devre
vefirîn çarpıp geri fırlama sekme
vêga şimdi, bu anda
vêgavê şimdi, şu an
veger dönüş, dönme
vegerandin döndürmek
vegerîn dönmek
vegirtin geri almak, işgal etmek, feth etmek
vegotin anlatmak
veguherandin dönüştürmek
veguherîn donüşmek
veguhêztin nakletmek, aktarmak, tayin etmek
vehanîn geri getirmek, eğmek bükmek
vehatin geri gelmek, nüksetmek
vehisîn dinlenmek, mola vermek
vehiştin geri bırakmak
vejandin diriltmek
vejartin ayırt etmek
vejîn dirilmek, diriliş
vekêşîn geri çekilmek, gerilmek
veketin yatmak, uzanmak
vêketin lamba vb. nin yanması; tutuşmak
vekirî açık
vekirin açmak
vekît imla
vekîtandin hecelemek
vekolîn incelemek, inceleme
vekuştin söndürmek
velerzîn titremek, titreşmek
velîstin irkilmek, şok olmak, burkulamak, yerinde oynamak
velokirin devirip, dökmek
vemaliştin koları sıvamak
vemayin geç kalmak
vemirandin söndürmek, kısmak, dindirmek
vemirîn sönmek, dinmek, kısılmak
venan konmak
venandin dikmek
venasîn tanınmak; itiraf etmek
venêrin bakınmak, konmak
veniştin konmak, tünemek
vepirsîn soruşturmak
veqetandek dilbilisinde isim takısı
veqetandin ayırmak
veqetîn ayrılmak
vereşandin kusturmak
vereşîn kusmak
verijandin boşaltmak; kusturmak
vêrik çarık dikmede kulanılan iplik
verotin tencere, demir gibi şeyler kazımak
vêsandin söndürmek
veşargeh eşyanın saklandığı yer veya bölüm
veşarî gizli, mehrem
veşartin saklamak, gizlemek

veşartok saklambaç
veşewitîn kar, deterjan, vb. şeylerden dolayı insan vücudunun yanması
veşûştin durulamak, kurulamak
vewestan mola, dinlenme
vewestîn dinlenmek, mola vermek
vêxistin lamba, vb. yakmak; tutuşturmak
vexwarîn içmek, içecek
vexwende davet eden...
vexwendî davetli
vexwendname davetiye
vezandin söndürmek
vezel kazak
vezelîn yere yayılarak oturmak
vezîn sünmek, esnemek
vezinîn iplik yumağını geri sarmak
vikûvala bomboş
vin burnunda konuşan
vîn irade, istenç
vir yalan, palavra
virek yalancı, palavracı
virîk ishal, amele
virîkîbun ishal olmak
virkirin palavra atmak, yalan atmak
virtoqî davranışları kötü
virûvî pişirilmiş yağlı et
vît dik (kulak için)
vîtkirin dikmek
viyan irade, istenç
vizbun yan çizmek, kaytarmak
vizek yan çizen, kaytaran

W

wane ders
wanegeh derslik, sınıf
war alan, mekan
wargeh kamp
warxan apartman
wate anlam, mana
watedar anlamlı
watenasî semantik
we siz, sizin
wêje edebiyat, yazın
wêjemend edebiyatçı
wêjenas edebiyat, uzmanı
wêjeya devkî sözlü edebiyat
wêjeyî edebi
wekhev eşit
wekhevî eşitlik
wekî gibi
wekî mînak örneğin, mesela
wekok örnek
welat ülke
welatê xeribîyê gurbet
welatî vatandaş, yurtaş
welatparêz yurtsever
welê böyle, şöyle
wêne resim, fotoğraf
wêne girtin görüntülemek
wênekirina fîlm film çekmek
werar evrim, tekamül
werbûn tepe taklak yuvarlanmak
werdek ördek
werê öyle
werger çeviri, tercüme
wergêr çevirmen, tercüman
wergerandin çevirmek
wergirtin almak, giymek
werimandin şişirmek
wêrîn cesaret
werîna getirmek
werîs urgan
weritandin yanıltmak
weritîn yanılmak
werz mevsim; bostan
werzî mevsimlik
werzîşikar sporcu
werzîşspor
wesem makyaj
wêsîn sönmek
west yorgunluk
west girtin dinlenmek
westandin yormak
westîn yorulmak
weşan yayın
weşana yekser canlı yayın
weşandin yaymak, yayınlamak
weşanger yayıncı
weşanxane yayınevi
wezaret bakanlık
wezarete aborîyê ekonomi bakanlığı
wezî bakan
wî o, onu, (eril)
wiha böyle
wilo böyle
winda kayıp
windabun kaybolmak
windakirin kaybetmek
wird dua
wirênekirin sayıklamak
wisa öyle
wize enerji
wuşe kelime, sözcük

X

xaçepirs bulmaca
xaçerêz bulmaca
xaçirgan saç ayağı
xaçperest haçlı
xak toprak,ülke
xakî haki reng
xal dayı
xalbendî noktalama
xale yakamoz
xalî tehna, ıssız
xalîbûn boşalmak, tehnalaşmak
xalîçe halı
xalojin dayı eşi
xaltî teyze
xalxalok uğur böceği
xane hane
xanî ev,bina,konut
xapandin aldatmak
xapîn aldanmak,kanmak
xapînok aldatıcı
xapon viran, harap
xapxapik takunyaı
xar at koşusu; bilye
xarîz unun yağda pişirilmesiyle yapılan yiyecek
xarûk çarık
xarûz ipe dizilen ceviz içi vb.
xasûk kurnaz
xaşe bazı organların üzerindeki ince zar
xatir hatır
xatirxwestin veda etmek
xav çiğ,ham
xavî çiğlik
xavik tülbend
xawên onur, şeref, gurur
xax rezil
xaxî rezillik
xayîzbûn içi deçmek, bayılmak
xebat çalışma
xebatkar çalışan, çalışkan
xebatkirin çalışmak
xeberoşk masal
xebitîn çalışmak
xedar gaddar, acımasız
xêl halay
xela kıtlık
xela rabû kıtlık geldi
xelan burulma
xelandin burma
xelat hediye, armağan
xelatgir ödülü alan
xelatkirin ödüllendirmek
xelek halka
xelet yanlış
xeletî yanlışlık, hata
xelî çok
xêlî duvak
xelîn mide bulanması
xelk halk,ahali
xelüz kömür
xelwet inziva
xem tasa, kaygı, gam, hüzün
xemgîn üzgün, hüzünlü
xemilandin süslenmek
xemilîn süslenmek, donanmak
xemkişandin üzülmek, kaygılanmak
xeml süs
xemrevandin teseli etmek
xemrevîn teseli eden,gönül rahatlatan
xemsar ihmalkar, vurdumduymaz
xemsarî ihmalkarlik, vurdumduymazlık
xengel mantı, yemeği
xeniqandin boğmak
xeniqîn boğulmak
xenûqe gerdanlık
xenzik kiler
xenzirandin fazla tüyleri ateşle yakarak yok etmek

xepar çapa
xepartin çapalamak
xêr hayır
xera bozuk, kötü
xerabî kötülük
xerabûn bozulmak
xeraf balık ağı
xerakirin bozmak
xerat marangöz
xerîb yabancı,ecnebi
xeriqîn solmak, bozulmak
xêrkirin pazarlık etmek
xêrnexwaz kötü niyetli
xêrxwaz iyiliksever
xesandin hadim etmek
xesifîn içinde bulunulan durumdan daha kötü bir duruma düşme
xesu kaynana
xesû kaynana
xetere tehlike, risk
xeternak tehlikeli, riskli
xeşîl sütleğen otu
xêv bellek, bilinç
xêvîk unutkan, budala
xew uyku
xewar uykucu, uyuşuk
xewn rüya, düş
xewn dîtin rüya görmek
xeydok çıtkırıldım, alıngan
xeyidîn küsmek, darılmak
xêz çizgi
xezal ceylan
xêzefîlm çizgi filim
xêzkar çizer
xêzkirin çizmek
xezûr kayınbaba
xîç çakıl taşı
xicilkirin rahatsız etmek
xifş ceylan yavrusu
xîjik kızak
xilmaş uyuşuk, uykulu
xîlok küçük taş
xilt köstebek
ximav mörekkeb
xinamî dünür
xingilîn kırık yada çıkık bir organın sakması; sakatlar gibi yürümek
xiniz hain, kalleş
xiran aldanmak
xirandin aldatmak
xirecir karmaşa, gürültü, şamata
xirêf bal, pekmez gibi şeylerin tortusu
xîret gayret; namus, onur
xirikîn ayağı kaymak
xirindol ağız, yeni doğurmuş memelerin ilk sütü
xiring güzel, alımlı zarif kadın
xirmûşek çimdek
xirpe bir gurup tarafından bir kişiye yapılan saldırı
xirtol izdiham
xistin koymak
xitêre ucu yarılarak ışık vermesi için tutuşturulan değnek
xişm öfke
xişxişok çıngırak, çocuk çıngırağı
xitimandin tıkamak
xitimîn tıkanmak
xitşt tuğla
xîz kum
xizan yoksul, fakir
xizanî yoksulluk fakirlik
xizêm hızma
xof korku
xone erkek kedi
xongîn yağmurun çişelemesi
xort genc, delikanlı, erkek
xortanî gençlik
xortik tavşan yavrusu
xoşewîst sevgili, aziz, muhterem
xox şeftali
xubar toz
xudawen tanrıça
xûgî haraç
xûjal işbitiren, yetenekli, zeki
xulam köle, erkek hizmetçi
xumal kendi işini kedi gören
xumalî ısmarlama elbise;çoğalabilen değerli mal
xumam pus
xumirî kırmızı ile siyah arası renk
xumirîn olgunlaşmak üzere olan meyvelerin

kızarmaya başlaması;ateşin sönerek kül tutması
xunav çise
xunivîn yağmurun çişelemesi
xurandin kaşımak
xurcik heybe
xurdangî mide
xurek besin, gıda
xurifî bunak
xurifîn bunamak
xurimîn tahta, toprak, vb. nin aşınması
xurîn kaşınmak
xurînî kahvalti öncesi aparatif
xurt güçlü, kuvvetli
xusar geceleri yere düşerek yeryüzünü beyazlaştıran sonra da eriyen tuz gibi madde
xuyabun görünmek, belirmek
xûz kambur
xwar eğri, bozuk, yanlış
xwarin yemek
xwaringeh lokanta, restorant,
xwarzê kızkardeşin kız çocuğu
xwarzî kızkardeşin erkek çocuğu
xwazgîn görücü
xwe kendi
xwê tuz
xwe vedizîn gizlenmek, saklanmak, sıvışmak
xwe bi xwe kendi kendine
xwe dane alî kaçınmak, sakınmak
xwe li keriyê danîn duymamazlıktan gelmek
xweajo içgüdü
xwecihî yerel, mahalli
xweda allah, tanrı
xwedan sahib
xwêdan ter, terlemek
xwedaneber yanaşmak
xwêdank tuzluk
xwedê allah, tanrı
xwedêgiravî sözde, güya
xwedênenas ataist
xwedî sahib
xwedîkirin beslemek, büyütmek
xwêdîn davarın tzlandığı yer
xwedîtî sahiplik
xwefiroş hain
xwegirêdan kuşanmak, giyenmek
xweh kız kardeş
xwekuştin intihar
xwelî kül, toprak
xwelîdank kül tablası
xwende okumuş, aydın
xwendegeh okul
xwendekar öğrenci
xwendevan okuyucu
xwendin okumak
xweng kızkardeş
xweperest bencil, egoist
xwepêşandên gösterici
xwepêveberdan kendini kaptırmak
xweragirtin kendine hakim olmak, dayanmak
xwerexnekirin özeleştiri
xwerist doğa, tabiat
xwerû saf, orjinal
xweser özgün; özerk, otonom
xwesî yalın ayak
xwesipartin sığınmak, teslim olmak
xwestî istenmiş kız
xwestin istemek, arzu etmek, talep etmek
xweş hoş, iyi
xweşbîn iyimser, optimist
xweşbînî iyimserlik
xweşhal memnun
xweşhalbûn memnun olmak
xweşhalî memnuniyet
xweşî selamet, sağlık
xweşik güzel, sevimli
xweşmêr centilmen
xweştivî sevgili
xweza doğa, tabiat
xwezayî doğa, tabi
xwezî keşke
xwîn kan
xwîngerm sevimli, sempatik
xwînjêhatin kanamak
xwînsar antipatik
xwişk kızkardeş

Y

yabo babaya hitap
yadê anneye hitap
yadkirin anmak
yan kanape
yane klüp (spor, yazar)
yanzdeh onbir
yarîgeh oyun alanı
yarîker oyuncu
yarîkirin oynamak; şaka yapmak
yarmetî yardım
yek bir
yekbûn birleşmek
yekcar birden; tümden
yekgirtî birleşik; standart
yekirin birleştirmek
yekiti birlik
yeknesak tekdüzen. monoton
yekpare bütün,tüm
yeksan eşit
yeksanî eşitlik
yekser hemen, derhal,direk
yekta biricik, eşsiz
yekşem pazar
yekşembe pazar günü
yengir taraftar,yandaş
yeqînkirin inanmak
yezdan tanrı,allah
yom uğur

Z

zaboq çöplük
zac kükürt demir karışnmn (deri boyamada kullanılnr
zad tahıl,mahsul
zagon kanun,yasa
zagona,bingehîn anayasa
zan/zayîn doğum yapmak (hayvanlar için)
zana bilge,bilinçli
zanav ulusal,dini vb. kimlik
zanîn(dizane,bizane) bilmek;bilimsel bilgi
zanîngeh üniversite
zanistî bilimsel
zanko üniversite
zanyar bilim insanı
zar dil
zar û zêç çoluk çocuk
zarava lehçe
zargotin folklor
zarîkirin taklit etmek
zarîn feryad etmek,yakınmak.
zarok çocuk
zarokatî çoçukluk
zarokxane kreş
zarxweş hoşsohbet,tatlı dilli
zava damat
zax sülfür,sülfat;çizgi,hat
zaxor taşlık,sarp yer
zaxorî başa bağlanan ipekli örtü
zayend cins,soy
zeb katı,sert
zebeş karpuz
zeblok saydam,düz
zebûn zayıf,güçzüz,düşkün
zêdagavî ihlal,hadini aşma
zêde çok,fazla,bol
zêdebahî artık değer
zêdebûn çoğalmak,fazlaşlaşmak
zêdegavîkirin ihlal etmek
zêdehî fazlalık
zêdekirin çoğaltmak
zeftkirin tutmak,yakalamak,zaptetmek
zehf çok,fazla,epey
zekem nezle,grip
zekemî nezleye yakalanmış kişi
zelal berrak,duru
zelîl hor,hakir,değersiz
zeliqandin yapıştırmak
zeliqîn yapışmak
zeliqok yapıştırıcı,tutkal
zêlkirin eti dilimlere ayırmak
zelûl düşük sevyeli,değersiz kimse
zelût kel,dazlak,cavlak
zemawend düğün
zembelîlk buzdan sarkıt
zemîn gümlemek
zemkirin tutmak,birisini çekiştirmek
zend bilek
zendik bileklik
zeng pas
zengar girtin paslanmak
zengari paslı
zengelûr gırtlak,soluk borusu
zengil çan,zil
zenî çene
zer sarı
zêr altın
zeraq güneşin hüzmeleri veya ışını
zerd step,bozkır
zêrevan kontrolör,denetiçi
zerg mızrak ucu
zerî güzel,dilber,sarışın
zerik sarılık hastalığı
zerîpoş zırhlı araç
zeriqîn güneşin doğması
zernik sıçanotu
zernîx ağda
zerpiçîn zayıflamış,rengi sararmış kimse
zerya deniz

zevî tarla
zewac evlilik
zewade erzak,erzak stoğu
zewd angarya
zewicandin evlendirmek
zewicî evli
zewicîn evlenmek
zexel tembel,vurdumduymaz
zexm dayanıklı,sağlam
zexmbûn sağlamlaşmak
zexmkirin sağlamlaştırmak
zexnepûrt zıkkım
zibare imece
zibil hayvan gübresi
ziha büyük yılan,ejderha
zik karın
zîk bal mumu sürülmüş iplik
ziko obur
zikreşî çekememezlik
ziktilêr göbekli şişman
zîl filiz
zîl dan filizlenmek
zilam adam,erkek
zilmat kapkaranlık
zîlo sülük
zilûk hasır
ziman dil
zimandirêj çok konuşan,geveze
zimanê zikmakî anadil
zimanxweş tatlı dilli
zimanzan dilbilinci,tercuman
zimanzanî dilbilimi
zimanzêrîn mec,sır saklamayan
zîn eyer
zinar kaya
zindî canlı
zingilîn köpeğin ölmesi
zînî tümsek
zinîn sarmak
zintod iri yazı
zîper ense;pazu
zîpik dolu yağışı...
zîq dik
zir sahte,taklit;üvey,gerçek olmayan
zîranewa meraklı
zîranî merak
zirav ince
zirbav üvey baba
zîrç kuş ve tavuk pisliği
zirehpûş çelik yelek
zîrek zeki,yetenekli,acar
zirîç kurşun
zirîn anırmak
zirndin anırtmak
zirnezîq tahterevalli
zirqetik hamam böceği
zirt palavra
zirtek palavracı
ziryan poyraz
zîtik hayvan tekmesi
zîv gümüş
zîvan çil
zîver rahatsız
zîvêrbûn rahatsız olmak
zîvêrkirin rahatsız etmek
zivir pürüzlü şey
zivirandin(dizivirîne bizivirîne) çevirmek,geri çevirmek,döndürmek
zivirîn dönmek
zivistan kış
ziwa kuru
ziwabûn kurumak
ziwahî kuruluk
ziwakirin kurutmak
zîwan tahılların içindeki yabani otlar
ziyan zarar
ziyan gihandin zarar vermek
ziyandar zararlı
zîz duygulu,duyarlı,hassas
zîzok topaç
zo çift
zom bölge,oba
zonp balyoz
zor çok,fazla,epey
zordar diktatör,zalim
zordarî baskı,zulüm
zordest zalim,baskıcı
zordestî baskı,zulüm
zov kırkayak
zozan yayla
zozanî yaylacı
zû çabuk,acele

zuhim iç yağı
zûkayî çabukcak
zûkirin acele etmek,hızlanmak
zûrîn ulumak

Hijmara Gotine: 5730
Çavkanîyên hatina bikaranîn: Ferheng V.1.2.2
Software û Ferhengê: [SA02, DI92, MN02, TO99, DO98]

4 Türkçe–Kürtçe

kelime anlamı

Hijmara Gotine: 1

Çavkanî

[SA02] Alptekin, S. : Ferhenge Kurdî – Tirkî û Tirkî – Kurdî. In: *Ferheng V.1.2.2 Software, Paderborn, Germany*, 2002

[MN02] Karakoyun, M. N. : Ferheng Kurdî – Tirkî. In: *Ferhengok Cep Sözcüğü, Istanbul, Turkey*, 2002

[DI92] Îzolî, D. : Ferheng Kurdî – Tirkî. In: *Ferheng Kurdî – Tirkî Türkçe – Kürtçe, Istanbul, Turkey*, 1992

[TO99] Torî : Ferheng Kurdî – Tirkî. In: *Ferheng Kurdî – Tirkî, Istanbul, Turkey*, 1999

[DO98] Çinar, H.; Ant, B.: Ferheng Kurdî – Tirkî. In: *Ferhengok Cep Sözcüğü, Istanbul, Turkey*, 1998